

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มตามทัศนะของนักศึกษาทางไกล
ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

19 S.ศ. 2539

ปริณยานิพนธ์
ของ
จิรศักดิ์ โรจนเสน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

พฤษภาคม 2539

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เล่วลิ้ม)

..... กรรมการ

(ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เล่วลิ้ม)

..... กรรมการ

(ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริภา พูลสุวรรณ)

วันที่...๔...เดือน...พฤษภาคม...พ.ศ. 2539

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้โดยได้รับการสนับสนุนร่วมมือจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากท่านรองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ ประธานคณะกรรมการ ปริญญานิพนธ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ แนะนำ เอาใจใส่และให้กำลังใจตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องเป็นอย่างดียิ่งมาโดยตลอด และ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ช่วยชี้แนะแก้ไข และให้ความเมตตา เสียสละเวลาอันมีค่าอ่านปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงลงได้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความอนุเคราะห์และขอกราบขอพระคุณท่านอาจารย์ ทั้งสองเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นกรรมการสอบปากเปล่า โดยให้คำปรึกษาและช่วยชี้แนะแก้ไขในการทำปริญญานิพนธ์ มาโดยตลอดด้วยดี และขอกราบขอพระคุณรองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ นายวิระ จานงค์ และนายอภิชาติ จีระวุฒิ ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนและประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัยจนจบปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒได้

ขอกราบขอพระคุณผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเสนา อำเภอบางปะอิน อำเภอวังน้อย และอำเภอบางบาล ที่ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล

นอกจากนี้ขอขอบคุณ คุณถาวร จันทรศิริ ประธานรุ่นและเพื่อนเอกการศึกษาผู้ใหญ่ รุ่น 13 ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจจนกระทั่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ขอขอบคุณ คุณณัฏฐ์ โรจนเสน ที่ช่วยเหลือให้คำปรึกษาและช่วยพิมพ์ข้อมูลจนแล้วเสร็จทันกำหนดเวลาตลอดจนขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน คุณความดีแห่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ขอเทิดพระคุณให้แก่คุณพ่อจ๋าน คุณแม่ไพบูลย์ โรจนเสน และทุกท่านที่ให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

จิรศักดิ์ โรจนเสน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
การจัดการศึกษาทางไกล	10
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม	19
คุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของครูประจำกลุ่ม	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	40
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	44
วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	46
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	47

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
	ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	53
	ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็น ของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	55
	ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ...	63
	ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	72
5	สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	77
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	77
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	77
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	78
	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	78
	การวิเคราะห์ข้อมูล	79
	อภิปรายผล	81
	ข้อเสนอแนะ เพื่อการปฏิบัติ	85
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย	86

บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	94
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	95
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม	97
ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม	101
ภาคผนวก ง รายชื่อศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	106
ภาคผนวก จ แบบสอบถามการวิจัย	108
 ประวัติย่อของผู้วิจัย	 119

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
2	ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ	53
3	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นนักศึกษาทางไกล ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มโดยรวมและรายด้าน	55
4	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นนักศึกษาทางไกล ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านความรับผิดชอบ ต่องานในหน้าที่ จำแนกเป็นรายข้อ.....	57
5	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นนักศึกษาทางไกล ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านความเข้าใจตนเอง เป็นอย่างดี จำแนกเป็นรายข้อ.....	59
6	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นนักศึกษาทางไกล ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านทักษะในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้อ.....	61
7	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ	63
8	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ	65
9	ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นนักศึกษาทางไกลที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นรายคู่	67

10	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม ระดับการศึกษา	68
11	วิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี และด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ	69
12	ทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน จำแนกตามอาชีพ เป็นรายคู่	71
13	ค่าความถี่ของความคิดเห็นนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูประจำกลุ่ม ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	73
14	ค่าความถี่ของข้อเสนอแนะนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	75

ภูมิหลัง

จากสภาพสังคมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อันสืบเนื่องมาจาก ความเจริญทางด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านข่าวสารข้อมูล งานการศึกษานอกโรงเรียน จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน นอกจากนั้นการศึกษายังเป็นเครื่องมือ ของรัฐที่ใช้สร้างทรัพยากรบุคคลที่พึงประสงค์ของรัฐและสังคม (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้. 2533 : 1)

การศึกษาทางไกล เป็นการจัดการศึกษารูปแบบหนึ่ง ที่จัดเพื่อส่งเสริมการศึกษาลดชีวิต มีหลักในการจัดคือ เป็นการเรียนระบบเปิด เรียนโดยใช้สื่อประสมและเรียนด้วยตนเอง (สมชาย ทิปกร. 2531 : 14) ด้วยเหตุนี้กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงนำหลักการในการจัด การศึกษาทางไกลมาจัดการศึกษานอกโรงเรียนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และ มัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเรียกวิธีการเรียนนี้ว่า "วิธีเรียนทางไกล"

ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาและกระจายความเป็นธรรมในการให้บริการ การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องให้กับประชาชน โดยขยายจำนวนกลุ่มผู้เรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อเร่งรัดให้มันักศึกษาประเภททางไกลเพิ่มขึ้น และให้ดำรงงานการศึกษาประเภทขั้นเรียนและตนเอง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535 : 1)

การจัดการเรียนการสอนโดยวิธีเรียนทางไกลนั้น ครูประจำกลุ่มถือว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุด ในการพบกลุ่มแต่ละครั้งครูประจำกลุ่มจะเป็นผู้ประสานงานกับกลุ่มผู้เรียนทำให้เกิด การพบกลุ่ม เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำช่วยเหลือ แก้ปัญหาของผู้เรียน แนะนำการลงทะเบียน การเลือกวิชาเรียนและการตรวจแบบฝึกหัด ซึ่งผู้ที่เป็นครูประจำกลุ่มได้นั้นจะต้องผ่านการอบรม

และได้รับการแต่งตั้งจากหัวหน้าหน่วยราชการเสียก่อน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
2530 : 68)

ครูประจำกลุ่มซึ่งกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดหน้าที่ไว้ 9 ประการ
(ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้. 2533 : 50) คือ

1. ประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญศึกษา
2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมการพบกลุ่ม
3. ให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียน
4. ตรวจแบบฝึกหัด ข้อทดสอบ และจัดทำคะแนนระหว่างภาค
5. จัดบริการนักศึกษาในด้านเอกสาร อุปกรณ์การเรียนการสอน
6. ทำหน้าที่ธุรการ เช่น แนะนำและตรวจสอบการลงทะเบียนเรียน ตาราง

พบกลุ่ม ทะเบียนเวลาเรียน และการประเมินผลการเรียน

7. ติดต่อประสานงานเพื่อขอความสนับสนุนเกี่ยวกับการเรียนการสอน
8. รายงานผลการปฏิบัติงานให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหรือศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ภายในวันที่ 5 ของทุกเดือน
9. หน้าที่อื่นใดที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด หรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
กรุงเทพมหานคร มอบหมาย

การพบกลุ่มเป็นกิจกรรมการเรียนที่สำคัญ ทั้งนี้เพราะนักศึกษามีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กัน
จากการเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม ในวัน เวลา และสถานที่ที่กลุ่มกำหนด โดยมีครูประจำกลุ่ม
เป็นผู้ประสานงานให้เกิดกิจกรรมพบกลุ่ม ทั้งนี้ นักศึกษาต้องร่วมกิจกรรมพบกลุ่ม ไม่น้อยกว่าร้อยละ
75 ของเวลาพบกลุ่มทั้งหมดในแต่ละภาคเรียน หากเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่มน้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
ให้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของหัวหน้าสถานศึกษา จะเป็นผู้พิจารณาว่าสมควรจะให้เข้าสอบปลายภาคเรียน
หรือไม่

กิจกรรมการพบกลุ่ม จัดเพื่อฝึกให้นักศึกษารู้จักกระบวนการแก้ปัญหา "คิดเป็น"
เพื่อการทำงานร่วมกันในกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ และนำความรู้ที่ได้จากกลุ่มไปประยุกต์ใช้ให้
เกิดประโยชน์แก่สังคมและชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ การพบกลุ่มมีขั้นตอนในการทำกิจกรรมแบ่งเป็น

3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่หนึ่ง เป็นกิจกรรมแก้ปัญหาทางการเรียน กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่นักศึกษา นำปัญหาที่เกิดจากการศึกษาด้วยตนเอง จากสื่อหลักและสื่อเสริมมาร่วมกันอภิปรายเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหา โดยครูประจำกลุ่มจะใช้เทคนิคในการจัดการเรียนในรูปแบบต่าง ๆ มาใช้ เช่น จับคู่อภิปราย ระดมพลังสมอง อภิปรายกลุ่มย่อย หรือ เชิญวิทยากรมาบรรยายพิเศษเฉพาะเรื่อง ที่นักศึกษามีปัญหาจากการเรียนร่วมกัน กิจกรรมในช่วงนี้ใช้เวลาประมาณร้อยละ 30 ของการพบกลุ่มแต่ละครั้ง

ขั้นตอนที่สอง เป็นกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม กิจกรรมนี้เปิดโอกาสให้นักศึกษา นำปัญหาจากชุมชน สังคม หรือปัญหาของชาติโดยส่วนรวมมาร่วมกันคิดหาทางแก้ไข โดยการ อภิปรายระดมพลังสมอง เพื่อให้ศึกษาร่วมกันรวบรวมข้อมูล ร่วมกันคิด ร่วมกันตัดสินใจ โดยใช้กระบวนการ "คิดเป็น" ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนที่กล่าวว่า จัดการศึกษา เพื่อให้นักศึกษาเป็นผู้คิดเป็น (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2533 : 6)

นอกจากนี้ยังปลูกฝังให้นักศึกษา ทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ สมาชิกของกลุ่ม รู้จักบทบาทของตนเอง รู้จักการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ช่วงเวลาในการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม ใช้เวลาประมาณร้อยละ 70 ของการพบกลุ่มแต่ละครั้ง

ขั้นตอนที่สาม เป็นกิจกรรมต่อเนื่อง ได้แก่ กิจกรรมมอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าและ ทำกิจกรรมภาคปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม

นอกจากนี้นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ต้องทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ต่อชุมชนและสังคมอีก 42 หน่วยกิจกรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะต้องทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมอีก 48 หน่วยกิจกรรม เช่น กิจกรรมด้านศาสนาและประเพณี กิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรมพัฒนาชุมชนและสังคม ฯลฯ (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ภาคใต้. 2530 : 3)

การพบกลุ่มจะบรรลุเป้าหมายมากน้อยนั้นขึ้นอยู่กับครูประจำกลุ่ม เพราะเป็นผู้มีบทบาท และอิทธิพลต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก การที่ผู้เรียนจะสนใจ เอาใจใส่ต่อการเรียนหรือ บทเรียนมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียนที่มีต่อคุณลักษณะหรือบทบาทของ

ผู้สอนเป็นสำคัญ (เอนกกุล กรี่แสง. 2528 : 109 - 110) โดยเฉพาะการศึกษาทางไกล
ด้วยแล้ว คุณลักษณะและอิทธิพลของครูประจำกลุ่มมีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของ
ผู้ใหญ่ ซึ่งตามปกติแล้วผู้ใหญ่ย่อมจะมีลักษณะที่แตกต่างไปจากเด็กในหลาย ๆ ด้าน เช่น มี
ประสบการณ์มากกว่า มีความพร้อมดีกว่า เข้าใจตนเองและเห็นคุณค่าของเวลามากกว่า นอกจาก
ผู้ใหญ่จะมีความแตกต่างจากเด็กในลักษณะดังกล่าวแล้ว ยังมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของ
ร่างกาย ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ได้เช่นกัน เช่น สมองเฉื่อยชา สายตาพร่ามัวไม่ค่อยชัด
และหูเสื่อมประสิทธิภาพในการรับฟังไม่ชัดเจน (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 72)

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิธีเรียนทางไกลนั้น มีหลายประการ จากการศึกษา
งานวิจัยและจากการวิเคราะห์สภาพปัญหา ตลอดจนการดำเนินงานการจัดการศึกษาทางไกล
ในปัจจุบัน พบว่า ครูประจำกลุ่มบางคนยังดำเนินบทบาทของตนไม่สอดคล้องกับหลักการในการพบกลุ่ม
กล่าวคือ ยังไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ของการเป็นครูผู้สอนได้อย่างสมบูรณ์ ตามที่กรมการศึกษา
นอกโรงเรียนกำหนด (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา, 2533 : 8-13) ซึ่งครูประจำกลุ่มที่ผ่าน
การอบรมแล้ว แม้จะเข้าใจจุดประสงค์ของการพบกลุ่มว่า การพบกลุ่มมิใช่การมาสอนหนังสือเหมือน
ในระบบชั้นเรียน แต่เนื่องจากผู้เรียนมีความต้องการให้เน้นการเรียนการสอนมากกว่าการทำกิจกรรม
ใด ๆ ครูประจำกลุ่มจึงสนองตอบ ตามที่ผู้เรียนต้องการ ประกอบกับครูประจำกลุ่มบางคนขาดทักษะ
ในการจัดกิจกรรมที่เป็นการชักจูงให้ผู้เรียนเปลี่ยนทัศนคติในเรื่องการเรียนการสอน โดยใช้
กระบวนการกลุ่ม (อุษา เทียนทอง. 2530 : 60)

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
ครูประจำกลุ่มการศึกษาทางไกลว่าควรเป็นเช่นไร เพื่อนำผลจากการศึกษาค้นคว้านี้เป็นข้อมูลพื้นฐาน
และเป็นแนวทางในการฝึกอบรมครูประจำกลุ่ม ตลอดจนเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อคัดเลือก
ครูประจำกลุ่มอีกด้วย ผลจากการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อกรมการศึกษานอกโรงเรียน
เป็นอย่างมาก ในการจัดการศึกษาวิธีเรียนทางไกล

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ตามทัศนะของนักศึกษาทางไกล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใน 3 ลักษณะคือ ความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ความเข้าใจตนเอง เป็นอย่างดี และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. เพื่อเปรียบเทียบคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มทั้ง 3 ลักษณะ ตามทัศนะของนักศึกษาทางไกลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยพิจารณาจากแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะของนักศึกษาทางไกล ที่มีต่อคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มทั้ง 3 ลักษณะ คือ ความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี และ ทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบทัศนะของนักศึกษาทางไกลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีต่อคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม เพื่อนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการฝึกอบรม การปรับปรุงคุณภาพของครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเสริมสร้างคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกผู้ที่จะมาเป็นครูประจำกลุ่มให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาทางไกลที่ลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย พุทธศักราช 2530 วิธีเรียนทางไกล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 16 ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ได้แก่ อำเภอสiena อำเภอบางบาล อำเภอฟักไห้ อำเภอบางซ้าย อำเภอลาดบัวหลวง อำเภอบางไทร อำเภอบางปะอิน อำเภอมั่นน้อย อำเภอมั่น อำเภอนครหลวง อำเภอบางปะหัน อำเภอบ้านแพรก อำเภอมหาราช อำเภอท่าเรือ อำเภอภาชีและอำเภอพระนครศรีอยุธยา จำนวน 11,216 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาทางไกลที่ลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย พุทธศักราช 2530 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 420 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.1.1 เพศ แบ่งเป็น

1) เพศชาย

2) เพศหญิง

2.1.2 อายุ แบ่งเป็น

1) 14 - 18 ปี

2) 19 - 25 ปี

3) อายุมากกว่า 25 ปีขึ้นไป

2.1.3 ระดับการศึกษา แบ่งเป็น

- 1) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- 2) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.1.4 อาชีพ แบ่งเป็น

- 1) รับจ้าง(ในโรงงานอุตสาหกรรม)
- 2) ทหารเกณฑ์
- 3) ค้าขาย
- 4) อื่น ๆ (ระบุ)

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู ประจากรุ่น 3 ลักษณะ คือ

2.2.1 ความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่

2.2.2 ความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี

2.2.3 ทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจากรุ่น หมายถึง ลักษณะท่าทาง อุปนิสัย หรือ พฤติกรรมของผู้สอนที่แสดงออกมาในรูปของการปฏิบัติซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ดีของผู้สอน และเป็นที่ พึงประสงค์ของสังคมตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจากรุ่น ได้แก่ ลักษณะด้านต่าง ๆ ของครูผู้สอน การศึกษาผู้ใหญ่ ตามทัศนะของ คิดด์ (Kidd. 1973 : 292 – 307) 3 ลักษณะ คือ

1.1 ความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ซึ่งศึกษาได้จากคุณลักษณะ ดังนี้

1.1.1 ด้านการแนะแนว และการประชาสัมพันธ์ หมายถึง การบริการ ให้คำปรึกษาหารือในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียน การประกอบอาชีพ เพื่อช่วยเหลือนักศึกษา ให้รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง ตลอดจนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การศึกษานอกโรงเรียนวิถีเรียน

ทางไกลให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง

1.1.2 ด้านความเป็นประชาธิปไตย หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกมา

ในด้านต่าง ๆ เช่น มีความรับผิดชอบ มีใจกว้างที่จะรับฟังความคิดเห็นที่ต่างไปจากตน เคารพ
ในสิทธิของผู้อื่น มีวินัยในตนเอง มีเหตุผล

1.2 ความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี ซึ่งศึกษาได้จากคุณลักษณะ ดังนี้

1.2.1 ด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกเพื่อให้เกิดแรงจูงใจ

ในการทำงานร่วมกัน เกิดความร่วมมือประสานงานด้วยความเต็มใจ มีความรักใคร่เห็นอกเห็นใจ
ได้แก่ ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น ให้ความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อ มีความรัก ช่วยเหลือผู้เรียนในด้าน
ต่าง ๆ เช่น ให้ความเป็นกันเองกับผู้เรียน เป็นต้น

1.2.2 ด้านบุคลิกท่าทาง หมายถึง พฤติกรรมที่ครูประจำกลุ่มแสดงออก

ให้ผู้เกี่ยวข้องเห็นความนิยมและศรัทธา ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ได้แก่ ความสุภาพ ร่าเริง
อารมณ์ดีมีลักษณะการเป็นผู้นำ แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ พดัดด้อยขัดคำ เป็นต้น

1.2.3 ด้านคุณธรรมและความประพฤติ หมายถึง การปฏิบัติตนไปในทางที่ดี

เหมาะสมกับการเป็นครู เช่น ความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม อดทน ขยันหมั่นเพียร มีระเบียบวินัย
ความรับผิดชอบ ไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง รวมทั้งมีจรรยาบรรณของความเป็นครู

1.3 ทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน ซึ่งศึกษาได้จากคุณลักษณะ ดังนี้

1.3.1 ด้านความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมที่

ผู้สอนแสดงออกเกี่ยวกับการถ่ายทอด การแก้ปัญหา การวางแผนการพบกลุ่ม ตลอดจนมีเทคนิควิธีการ ในการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม เช่น นวัตกรรมจิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่นำใช้ มีความรู้ในเรื่องที่จะสอน เตรียมการสอนเป็นอย่างดีและใช้สื่อที่ทันสมัยเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา

1.3.2 ด้านการประเมินผลการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้สอนใช้พิจารณา

ผู้เรียนและตัวผู้สอนเองว่ามีความสามารถมากน้อยเพียงไร เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

✓2. ครูประจำกลุ่ม หมายถึง บุคคลที่ผ่านการอบรมและได้รับการแต่งตั้งจากผู้ว่าราชการ
จังหวัด หรือหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ให้ปฏิบัติหน้าที่ครูประจำกลุ่มในเขต

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประจำปีการศึกษา 2538

3. นักศึกษาทางไกล หมายถึง นักศึกษานอกโรงเรียนที่ลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตร การศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย พุทธศักราช 2530 ประเภท วิชเรียนทางไกล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด พระนครศรีอยุธยา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยในครั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการศึกษาและทำความเข้าใจง่ายขึ้น ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ การจัดการศึกษาทางไกล คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม คุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของครูประจำกลุ่ม และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดการศึกษาทางไกล

1. ความหมายของการศึกษาทางไกล จากการศึกษาดูเอกสาร ข้อเขียนต่าง ๆ พบว่า มีผู้ให้ความหมายของการศึกษาทางไกลไว้แตกต่างกัน ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2527 : 1) กล่าวว่า การศึกษาทางไกล หมายถึง การศึกษาระบบเปิด ที่เปิดโอกาสและขยายโอกาสให้ผู้เรียน โดยไม่จำกัดเพศ วัย อาชีพ หรือคุณวุฒิ ได้ศึกษาหาความรู้โดยมิต้องเข้าเรียนในห้องเรียนปกติ แต่มีระบบให้ผู้เรียนที่อยู่ต่างถิ่นต่างที่สามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง

วิจิตร ศรีสอาน (2529 : 4) กล่าวว่า "... การศึกษาทางไกล ถือว่าเป็นการศึกษาขยายวงกว้าง โดยมุ่งขยายโอกาสให้แก่ผู้เรียนอย่างกว้างขวางทั่วถึงและเป็นธรรม ลดภาวะความจำกัดทั้งด้านกระบวนการ โครงสร้างและสิ่งแวดล้อมด้านการเรียน..."

วิจิตร ภักดีรัตน์ (2530 : 46) กล่าวว่า การศึกษาทางไกลมาจากคำว่า Distance Education คือ การศึกษาที่มีระยะทางระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน โดยผู้เรียนและผู้สอนอยู่คนละที่ไม่ว่าใกล้หรือไกล

เชียรศรี วิวิธสิริ (2535 : 27) ได้ให้ความหมายของการศึกษาทางไกล (Distance Education) ไว้ว่า เป็นการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองอย่างอิสระ โดยไม่ต้องติดต่อสื่อสารหรือนั่งเผชิญหน้ากับผู้สอนโดยตรง ห่างไกลกันในเรื่องของเวลา คือ เวลาสอนและเวลาเรียน

ไม่ตรงกัน ยึดหลักการผสมผสานระหว่างสังคมการเรียนรู้และสังคมเทคโนโลยีเข้าด้วยกัน โดยอาศัยสื่อประสมที่ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเองในเวลาและสถานที่ที่สะดวก

เสาวนีย์ เลวลีย์ (2536 : 37) กล่าวว่า การศึกษาทางไกลเดิมเรียกว่า การศึกษานอกโรงเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ ได้พัฒนารูปแบบขึ้นก่อนมีกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยใช้วิธีสอนทางวิทยุกระจายเสียง ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากเอกสารการสอนและพบกับครูประจำกลุ่ม

นอกจากนั้น โฮล์มเบิร์ก (Holmberg, 1981 : 11) ได้ให้ความหมายของการศึกษาทางไกลไว้ว่า หมายถึง ระบบของการจัดการศึกษาแบบหนึ่งที่มีผู้สอนและผู้เรียนไม่ต้องมาตั้งในห้องเรียน การจัดการเรียนอาศัยสื่อประเภทต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เช่น สิ่งพิมพ์ เครื่องมือจักรกล และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ

จากความหมายของการศึกษาทางไกล ตามทัศนะของนักการศึกษากล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การศึกษาทางไกล หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน โดยที่ผู้เรียนไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียนเป็นประจำ ถึงแม้ผู้เรียนจะอยู่ห่างไกลกัน ก็สามารถจัดกิจกรรมได้โดยอาศัยสื่อ

2. หลักการจัดการศึกษาทางไกล ในการจัดการศึกษาทางไกล มีหลักในการจัดดังนี้ (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา, 2533 : 6)

1. เป็นการเรียนโดยใช้สื่อประสม ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุ และการจัดกลุ่มผู้เรียน

2. เป็นการเรียนระบบเปิด คือ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนได้อย่างทั่วถึง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา ตามความสามารถ ความสะดวกของผู้เรียนและส่งเสริมให้สามารถเรียนรู้โดยไม่มีข้อจำกัด

3. เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพึ่งตนเอง คือให้ผู้เรียนวางแผนการเรียนด้วยตนเองโดยใช้สื่อประสม

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2533 : 177) กล่าวว่า การเรียนการสอนทางไกลจะใช้วิธีการสอนหลากหลาย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกเป็นอิสระมากขึ้น (More Independent)

ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยความสะดวกสบายในช่วงเวลาที่ตนเองมีเวลาว่าง เป็นไปตามความสะดวกของผู้เรียน เป็นการเรียนตามความสามารถของตนเอง ดังนั้น การเรียนการสอนจึงเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีอิสรภาพเต็มที่ในการเรียน สำหรับเอกสารและวัสดุที่ใช้ในการเรียนการสอนนั้น ควรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีการสอนทบทวนให้แก่ผู้เรียนทางไกล มีการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาผู้ใหญ่ และการช่วยเหลือนักศึกษาเมื่อเกิดปัญหาด้านการเรียน ดังนั้น การพบกันระหว่างนักศึกษากับผู้สอนจึงเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้การศึกษาทางไกลประสบความสำเร็จด้วยดี

โฮล์มเบิร์ก (Holmberg. 1981 : 38 - 39) ได้ให้หลักการจัดการศึกษาทางไกลไว้ดังนี้

1. เน้นการศึกษาเป็นรายบุคคล แต่อาจมีการเรียนเป็นกลุ่มในลักษณะที่เป็นการเผชิญหน้ากัน (Face - to - Face) ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนบ้างเป็นบางครั้ง
2. มีการวางแผนและจัดกระบวนการเรียนการสอนไว้เป็นอย่างดี โดยมีการสร้างและจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนและระบบการสอนไว้ล่วงหน้า
3. ใช้สื่อมวลชนต่าง ๆ เพื่อการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน ทำให้การเรียนการสอนสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้เรียนได้อย่างกว้างขวาง

③ สื่อในการเรียนการสอนทางไกล ในการเรียนการสอนทางไกล ผู้เรียนต้องศึกษาด้วยตนเอง โดยอาศัยสื่อหลักที่สำคัญ 3 สื่อ คือ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2529 : 11)

1. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ คู่มือเรียน เอกสารทางวิชาการที่ส่งเสริมการอ่าน
2. สื่อวิทยุ เป็นสื่อที่ส่งข่าวสารได้รวดเร็ว ครอบคลุมพื้นที่ เนื้อหาที่นำเสนอเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับสภาพที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งสอดแทรกความรู้ทางวิชาการ และให้ข้อคิดเห็นแก่ผู้เรียนเป็นประเด็นคำถาม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากศึกษาค้นคว้าต่อไป
3. สื่อบุคคล ได้แก่ การพบกลุ่ม ผู้เรียนการศึกษาทางไกล ต้องมาร่วมทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนที่ได้ศึกษาจากคู่มือเรียน จากการฟังรายการวิทยุ ในการแก้ปัญหาจะใช้กระบวนการกลุ่ม โดยเน้นการคิดและแก้ปัญหาาร่วมกัน ทั้งนี้จะมี "ครูประจำกลุ่ม" เป็นผู้ประสานงานในการจัดกระบวนการกลุ่มและการแก้ปัญหา ในการพบกลุ่มจะมีลักษณะการพบกลุ่ม

อยู่ 2 ประเภท คือ (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2533 : 37) การพบกลุ่มย่อย และการพบกลุ่มใหญ่ ในการพบกลุ่มย่อยจะมีอยู่ 3 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 พบกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง

ลักษณะที่ 2 พบกลุ่มรายบักซ์ ๆ ละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

ลักษณะที่ 3 พบกลุ่มเดือนละครั้ง ๆ ละ 2 วัน ๆ ละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

ในการพบกลุ่มใหญ่ จะจัดขึ้นเพื่อให้นักศึกษามาฟังบรรยายพิเศษจากวิทยากร เพื่อเสริมความรู้เป็นหมวดวิชา ในการพบกลุ่มใหญ่จะต้องมีนักศึกษา ไม่น้อยกว่า 50 คน โดยจัดให้พบกลุ่มเสริมความรู้เดือนละ 1 ครั้ง ๆ ละไม่เกิน 3 ชั่วโมง ต่อหมวดวิชา นักศึกษาจะเข้าร่วมกลุ่มหรือไม่เข้าร่วมกลุ่มก็ได้ตามอัธยาศัย

จะเห็นว่า ในการเรียนการสอนทางไกลนั้นต้องมีการทาบทเรียนและเอกสารให้นักศึกษา โดยส่งไปทางไปรษณีย์ มีการออกอากาศบทเรียนทางวิทยุ มีการพบกลุ่มและทำกิจกรรม มีการบรรยายสรุป มีการบริการด้านวิชาการ จึงเป็นการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ และสื่อบุคคล เพื่อร่วมกันในการจัดการศึกษาทางไกล

④. วัตถุประสงค์การจัดการศึกษาทางไกล การศึกษาทางไกล มีวัตถุประสงค์พอสรุปได้ 5 ประการ ดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2528 : 56)

1. เพื่อเปิดโอกาสให้แก่ประชาชนที่ด้อย พลาด หรือขาดโอกาสทางการศึกษาได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ถูกต้องอันจะเป็นประโยชน์ในการที่จะนำไปปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

2. ใช้รูปแบบการศึกษาทางไกลในการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนที่ไม่ได้เรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในระบบโรงเรียน

3. เสริมสร้างความรู้หนังสือและยกระดับการให้การศึกษาแก่ประชาชน

4. ให้ประชาชนได้รับความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ที่สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น

5. สร้างเสริมให้เกิดกระบวนการกลุ่มในการเรียนการสอน และปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน

การจัดกิจกรรมในหมวดกิจกรรมของนักศึกษาทางไกล นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม จำนวน 48 หน่วยกิจกรรม เฉลี่ยต้องทำอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 กิจกรรม เป็นกิจกรรมใหญ่ ปานกลาง หรือเล็ก ก็ได้ โดยนักศึกษา ร่วมกันทำโครงการ เสนอผ่านครูประจำกลุ่มไปยังคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาโครงการและกำหนด หน่วยกิจกรรม แล้วเสนอหัวหน้าสถานศึกษาอนุมัติตามลำดับ เมื่อได้รับอนุมัติแล้วให้นักศึกษาดำเนินการ ตามโครงการที่เสนอได้

การให้นักศึกษาทางไกลปฏิบัติกิจกรรมในหมวดกิจกรรมนี้ เป็นการมุ่งเน้นการทำงานกลุ่ม ภาควิชาที่มุ่งการเสียสละ เพื่อส่วนรวมและชุมชนอย่างแท้จริง ทำให้นักศึกษารักการทำงานร่วมกัน มีความรับผิดชอบและมีความผูกพันกับชุมชนที่ตนอาศัย รู้จักการคิด การทำ และการแก้ปัญหา ซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2532 : 29)

5. การพบกลุ่มวิธีเรียนทางไกล

กลุ่ม (Group) หมายถึง การรวมตัวของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยสมาชิกในกลุ่ม จะต้องมียุติประสงค์ที่แน่นอนร่วมกัน มีความสัมพันธ์ที่ติดต่อกันในระดับหนึ่ง คือ สามารถพึ่งพาอาศัย ช่วยเหลือกันและกันได้ และสมาชิกนั้นพร้อมที่จะปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายนั้น ๆ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2530 : 3) นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกลุ่มหนึ่ง ๆ ไม่เกิน 50 คน และนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกลุ่มหนึ่ง ๆ ไม่เกิน 35 คน

กระบวนการกลุ่ม (Group Dynamic) หมายถึง กระบวนการที่กลุ่มผู้เรียน ผู้สอน เคลื่อนไหวอยู่เสมอในการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการฝึกให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง เข้าใจตนเองและ เข้าใจผู้อื่น เป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ฝึกทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ฝึกให้รู้จักคิด การตัดสินใจเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพึ่งตนเองได้ (อุดม เขยกิจวงศ์. 2529 : 73 - 74) สรุปได้ว่าการเรียนการสอนโดยการใช้กระบวนการกลุ่มทำให้ผู้เรียนรู้จัก "กระบวนการคิดเป็น" คือ ก่อนตัดสินใจต้องผ่านการคิดโดยนำข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง สังคมและวิชาการ มาร่วมพิจารณาด้วยเสมอ

ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสำหรับการเรียนการสอน หมายถึง หลักการจัดประสาธนาการ การเรียนรู้โดยที่ผู้เรียนจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้อื่นในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ (นิยม จิมตระกูล. 2526 : 115) การเรียนการสอนแบบกลุ่ม ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ร่วมกันวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ

โดยการแสดงความรู้สึก ความคิด และพฤติกรรมการเรียนรู้ ซึ่งทำให้ผู้เรียนเข้าใจปัญหาต่าง ๆ อย่างถ่องแท้ เป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับจากการวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน จะเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อตัวผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง

แนวความคิดเกี่ยวกับการทำงานกลุ่ม การทำงานกลุ่มมีแนวคิดดังนี้ (นิยม จิมตระกูล . 2526 : 132)

1. มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่ง เมื่อทำงานกลุ่มร่วมกัน ต้องตระหนักอยู่เสมอว่า สมาชิกทุกคนต้องได้มีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มทุกครั้ง

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล คนทุกคนย่อมแตกต่างกัน เช่น ความสามารถ ความถนัด อาชีพ ประสบการณ์ ฯลฯ ดังนั้นเมื่อต้องการให้สมาชิกทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข ต้องให้ทำงานตรงกับความสามารถและความถนัดของเขา

3. การทำงานร่วมกัน ต้องเป็นการพัฒนาความสามารถของสมาชิก

หลักการพบกลุ่มของวิธีเรียนทางไกล คือ จัดให้สอดคล้องกับปรัชญาการจัดการศึกษา ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในเรื่อง คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น รู้จักปรับตัวให้สามารถ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและ เนื้อหาของหลักการในแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2520 ที่ว่า "การจัดการศึกษาทุกระดับต้องมุ่งให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา รักการทำงาน และสนใจที่จะมีส่วนร่วมในภารกิจของส่วนรวม"

จุดมุ่งหมายของการพบกลุ่ม การพบกลุ่มของวิธีเรียนทางไกล มีจุดมุ่งหมายดังนี้ (ศูนย์ เทคโนโลยีทางการศึกษา. 2533 : 37)

1. เพื่อแก้ปัญหการเรียนรู้จากบทเรียนด้วยกระบวนการกลุ่มและการพึ่งตนเอง
2. เพื่อฝึกทักษะ กระบวนการกลุ่ม การคิดและตัดสินใจ อย่างมีระบบและการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสังคม
3. เพื่อประยุกต์ความรู้จากบทเรียนและประสบการณ์มาใช้กับปัญหาในชีวิตประจำวันและสังคม
4. เพื่อร่วมหาแนวทางและปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพ จริยธรรม วัฒนธรรมและประเพณี

5. เพื่อใช้เป็นกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ทั่วไปตามหลักสูตร

การพบกลุ่มตามปกติเป็นการพบกลุ่มลักษณะที่ 1 คือ พบกลุ่มรายสัปดาห์ ๆ ละครั้ง ๆ ละไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง ส่วนการพบกลุ่ม ลักษณะที่ 2 และ 3 เป็นการพบกลุ่มสำหรับผู้เรียนที่ไม่มีเวลาพบกลุ่มตามปกติ ซึ่งศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดจะเป็นผู้จัดการพบกลุ่มทั้งสองประเภทนี้ และผู้เรียนที่จะขอพบกลุ่มประเภทนี้ได้ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด นักศึกษาสามารถเลือกพบกลุ่มลักษณะใดได้เพียงลักษณะเดียวในแต่ละภาคเรียน ✕

ระยะเวลาในการพบกลุ่มแต่ละครั้ง แบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงแรก จัดกิจกรรมแก้ปัญหาการเรียน ใช้เวลาประมาณร้อยละ 30 ช่วงหลัง จัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม เป็นกิจกรรมฝึกกระบวนการคิด แก้ปัญหาที่เกิดขึ้น มีการอภิปรายปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรม นันทนาการและการนันทนาการเรียนไปใช้ กิจกรรมช่วงนี้ใช้เวลาประมาณร้อยละ 70 เวลาการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกลทั้งหมดในแต่ละภาคเรียนต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 หากนักศึกษาผู้ใดมีเวลาพบกลุ่มต่ำกว่าร้อยละ 75 ให้หัวหน้าสถานศึกษาพิจารณาการเข้าสอบปลายภาคเรียน

การพบกลุ่มใหญ่ จัดขึ้นเพื่อให้ศึกษามาศึกษาพิเคราะห์พิเศษจากวิทยากร เพื่อเสริมความรู้เป็นหมวดวิชา ในการรวมกลุ่มจะต้องมีนักศึกษาไม่น้อยกว่า 50 คน โดยจัดกลุ่มเสริมความรู้ให้เดือนละ 1 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 3 ชั่วโมง ต่อหมวดวิชา นักศึกษาจะเข้าร่วมกลุ่มหรือไม่ก็ได้ตามอรรถาัย

การวางแผนการพบกลุ่ม ผู้วางแผนการพบกลุ่ม คือ ครูประจำกลุ่มร่วมกับนักศึกษา ในกลุ่มจะต้องร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มไว้ตลอดภาคเรียน โดยวางแผนกิจกรรมพบกลุ่มทางวิชาการ และวางแผนกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม โดยศึกษาปัญหาของผู้เรียนของท้องถิ่นและของชาติโดยส่วนรวม การวางแผนการพบกลุ่มแต่ละครั้งจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ให้ชัดเจน มีการเตรียมสรุป เสริมความรู้ เตรียมการประเมินผลและกิจกรรมต่อเนื่อง

กิจกรรมการพบกลุ่ม โดยปกติจะมีการดำเนินการตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดช่วงเวลาการพบกลุ่มแต่ละครั้งดังนี้

1. กิจกรรมนำ คือ การทักทายผู้เรียนหรือจัดนันทนาการสั้น ๆ เพื่อเตรียมความพร้อม ก่อนเข้าสู่กิจกรรม

2. กิจกรรมการแก้ปัญหาการเรียน มี 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมปัญหาการเรียนจากนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 จำแนกกลุ่มปัญหาเป็น 3 ระดับ คือ กลุ่มปัญหาง่าย ยาก และ
ยากมาก

ขั้นตอนที่ 3 แก้ปัญหาโดยการจับคู่ ผู้รู้บอก อธิบาย อภิปราย หรือซักถามนักศึกษา
ด้วยกันตามครู หรือตามวิทยากร

3. กิจกรรมแนะแนวการสั้น ๆ คั่นเวลา เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดของการทำ
กิจกรรมเมื่อทำกิจกรรมช่วงหนึ่ง ๆ จบลง

4. กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม มี 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 เสนอประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งเกี่ยวกับชุมชน สังคม และประเทศ
ชาติ โดยครูประจำกลุ่มหรือนักศึกษาเป็นผู้นำเสนอประเด็น

ขั้นตอนที่ 2 จัดลำดับปัญหาและแบ่งกลุ่มย่อยอภิปรายหาแนวทางแก้ปัญหา

ขั้นตอนที่ 3 นำเสนอแนวทางแก้ปัญหาในกลุ่มใหญ่อภิปรายเพิ่มเติมและสรุป

5. กิจกรรมต่อเนื่อง ได้แก่ การมอบหมายงานให้ไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมและหรือ
การรวมทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน เช่น กิจกรรมพัฒนาชุมชน กิจกรรมด้านศาสนา กิจกรรมทำบุญ
ศิลปวัฒนธรรมประเพณี ฯลฯ ผู้เรียนร่วมกันทำโครงการเสนอครูประจำกลุ่มและหัวหน้าสถานศึกษา
เพื่อขออนุมัติก่อนปฏิบัติโครงการเหล่านี้ควรจัดในชุมชนของนักศึกษา

ประโยชน์ที่เกิดจากพลังกลุ่ม การทำงานโดยใช้กระบวนการกลุ่มมีประโยชน์ดังนี้

1. ถ้ากลุ่มมีความตั้งใจจริงช่วยให้การทำงานใด ๆ ประสบความสำเร็จ
2. เป็นกลุ่มพื้นฐานที่จะทำงานร่วมกันและพัฒนาไปสู่การทำงานกลุ่มร่วมกันในระดับ
ที่จะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติต่อไป
3. ช่วยให้สมาชิกของกลุ่มมีความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนและเข้าใจระบบ
การปกครองแบบประชาธิปไตย ในแนวปฏิบัติ
4. ช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพ

6. คุณสมบัติของนักศึกษาทางไกล

ตามระเบียบกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่าด้วยการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
สายสามัญ พ.ศ.2535 หมวด 4 ข้อ 18 นักศึกษาต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(1) มีสัญชาติไทย หรือมีคุณสมบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐาน
วัน เดือน ปีเกิดในการรับนักเรียนนักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ.2535

(2) เป็นผู้พ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ หรือผู้ได้รับการยกเว้นตามพระราชบัญญัติ
ประถมศึกษา

(3) มีพื้นฐานความรู้แต่ละระดับ ดังนี้

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สอบได้มัธยมศึกษาปีที่ 6(ม.6 เดิม) หรือ
ประโยคมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.ศ.3) หรือมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.3) หรือการศึกษาผู้ใหญ่แบบ
เบ็ดเสร็จระดับที่ 4 หรือหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเปรียญธรรม
3 ประโยค หรือวุฒิอื่นที่กระทรวงศึกษาธิการให้เทียบเท่ามัธยมศึกษาตอนต้นตามหลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนต้น พุทธศักราช 2521 หรือใบรับรองวุฒิการสอบเทียบความรู้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อสิทธิบางอย่าง
สำหรับพระภิกษุ สามเณร ที่จะสมัครเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้จัดการรับสมัครทุกวิธี
การเรียนตามมติมหาเถรสมาคม

นักศึกษา หมายถึง ผู้เรียนในสถานศึกษาของกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
และต้องปฏิบัติตามระเบียบ ดังนี้

- (1) ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา
- (2) ต้องแต่งกายตามระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา
- (3) ต้องประพฤติตนเป็นพลเมืองดี
- (4) ต้องรักษาความสามัคคีในหมู่คณะ
- (5) ต้องไม่ทำให้ทรัพย์สินของสถานศึกษาเสียหาย
- (6) ต้องไม่เสพยาเมื่อก้าวมาสถานศึกษา ไม่สูบบุหรี่ในห้องเรียนหรือในสถานที่พหุกลุ่ม
- (7) ต้องไม่ประพฤติขัดต่อศีลธรรมอันดี หรือ กระทำกระเทือนต่อความมั่นคงของ

ประเทศ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม

ในการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ นั้น มีความแตกต่างจากการศึกษาในระบบโรงเรียนมากคือแตกต่างทั้งในระบบการเรียนการสอน แตกต่างระหว่างผู้สอนและผู้เรียน รวมทั้งเวลาและสถานที่ ด้วยเหตุนี้จึงได้นักการศึกษา และผู้รู้ทั้งหลายได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้สอนผู้ใหญ่มากมายคือ

พุทธรชาติ ราชปรีชา (2524:221) ได้สรุปคุณสมบัติของผู้ที่จะสอนการศึกษาผู้ใหญ่ไว้ดังนี้

1. เป็นผู้มีความเมตตา
2. เป็นผู้ที่เข้ากับคนอื่นได้ง่าย
3. เป็นผู้ที่มีความเป็นมิตรอยู่เสมอ
4. เป็นผู้ที่ยืดหยุ่นได้และยอมรับการเปลี่ยนแปลง
5. เป็นผู้ที่รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา
6. เป็นผู้รู้จักวางแผนการสอนและเตรียมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีระบบ
7. เป็นผู้สามารถเปลี่ยนแปลงการสอนจากสอนเด็กพีดากอจี (Pedagogy) มาเป็นการสอนผู้ใหญ่ แอนดรากอจี (Andragogy)
8. ปฏิบัติตนต่อผู้เรียนในฐานะที่เขาเป็นผู้ใหญ่
9. รู้จักเปลี่ยนแปลงกิจกรรมการเรียนรู้
10. เป็นคนมีอารมณ์ขัน
11. รู้จักสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้เป็นกันเอง

สมบุรณ์ ศาลาชีวิต (2526 : 233-234) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะและหน้าที่ของครูสอนผู้ใหญ่ไว้ว่า

1. ต้องมีความเข้าใจที่จะตัดสินใจเลือกเทคนิค อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม ที่จะใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละอย่าง
2. รู้จักคิดหาวิธีการที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งครูอาจจะทำหน้าที่เป็นผู้

แนะนำที่ดีที่สุดช่วงหนึ่ง

3. ทาหน้าที่เป็นแหล่งวิทยาการ เป็นผู้จัดแนะนำแหล่งความรู้ที่มีอยู่ในเนื้อหาสาระของเรื่องที่เรียน
4. เป็นผู้ช่วยและอำนวยความสะดวกที่ดี
5. ต้องทำหน้าที่คอยเชื่อมโยงบทเรียน จากหน่วยเรียนที่เรียนมาแล้ว ให้ต่อเนื่องกับหน่วยถัดไป

อันตา นพคุณ (2527 : 188-189) กล่าวถึงลักษณะของครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่ไว้ว่า ต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาเป็นอย่างดี มีทักษะในการสอนและมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับผู้เรียน ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ผู้สอนจะต้องเป็นผู้ใหญ่ ต้องพยายามเรียนรู้นิสัย บุคลิกภาพและลักษณะของผู้เรียนแต่ละคน มีความเชื่อว่าบุคคลมีศักยภาพที่เจริญเติบโตได้ มีจินตนาการในการจัดโปรแกรม มีความสามารถที่จะสื่ออย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านการพูดและการสอน มีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพสิ่งแวดล้อมที่จะเอื้ออำนวยให้ผู้ใหญ่เรียนรู้ได้ดีที่สุด มีความเข้าใจว่าผู้ใหญ่มีแรงจูงใจอะไรบ้างถึงเข้ามาร่วมโครงการ ใจกว้าง ไม่มองอะไรแคบ ๆ และยินดีรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีอุดมการณ์ในด้านการศึกษานอกโรงเรียน

ส่วน สุภร ศรีแสน (2533 : 164) ได้กล่าวว่า บุคลิกภาพที่ดีของครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่สมควรประกอบได้ด้วยส่วนสำคัญต่อไปนี้

1. มีทักษะในการสอน
2. มีอารมณ์ขัน
3. มีความสามารถเข้ากับผู้อื่นได้
4. มีใจกว้าง
5. มีความรู้ดีในเรื่องที่จะสอน
6. มีความอดทน
7. มีท่าทางสง่างาม
8. รู้จักให้เกียรติแก่ผู้เรียน
9. มีเสียงไพเราะ

10. มีความยุติธรรมปราศจากความลำเอียง
11. ใช้เวลาแก่ผู้เรียน
12. สนใจในเนื้อหาวิชาที่สอนอยู่เสมอ
13. มีอุดมการณ์
14. มีความจริงใจ
15. มีความคิดริเริ่ม
16. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

เขียรศรี วิวิธสิริ (2535 : 97-98) ได้กล่าวถึงลักษณะหรือคุณสมบัติที่ดีของครูสอนผู้ใหญ่ว่าได้ดังนี้

1. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
2. มีลักษณะเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่ม
3. มีความแม่นยำในหลักสูตร และเนื้อหาวิชา
4. มีความสนใจที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา ทันโลกทันเหตุการณ์
5. มีทักษะความชำนาญในวิธีการ และเทคนิคการถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ
6. มีอารมณ์ขันไม่เครียด
7. มีกลวิธีหลาย ๆ วิธีในการสอน ใช้อุปกรณ์การสอน หรือสิ่งต่าง ๆ ช่วย
8. มีความสามารถในการสร้างและรักษาบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
9. สามารถดึงประสบการณ์ของผู้เรียนออกมาใช้ประโยชน์ได้
10. เป็นผู้มีความรับผิดชอบสูง มีความรัก ความเสียสละ และมีอุดมการณ์ในการทำงาน
11. ยอมรับและเข้าใจในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เชื่อว่าทุกสิ่งทุกอย่างมีทั้งส่วนดีและส่วนเสีย
12. มีความเข้าใจตนเอง ทราบข้อจำกัดของตนทั้งเด่นและด้อย รู้ว่าจุดเด่นบางอย่างอาจเป็นจุดด้อยในบางสถานการณ์
13. มองโลกในแง่ดี มีความจริงใจ และปรารถนาดีต่อผู้อื่นเสมอ
14. เข้าใจความต้องการและปัญหาพื้นฐานของผู้เรียน สามารถมองเห็นปัญหาและแสวงหา

แนวทางแก้ปัญหาอื่น ๆ ได้

15. มีความสนิทสนมกับผู้อื่น แต่เป็นเพียงผู้ช่วยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้

16. ปฏิบัติตนเป็นเพื่อนร่วมเรียนหรือในฐานะเป็นสมาชิกของกลุ่ม

แคส และ แครบทรี (Cass and Crabtree. 1956 : 49-54) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับคุณสมบัติและบทบาทของครูสอนการศึกษาผู้ใหญ่ขั้นพื้นฐานไว้มากมาย ดังนี้

1. เป็นทั้งที่ปรึกษา ผู้แนะนำ และเป็นเพื่อน
2. มีความขยัน อดทน
3. มีความคล่องแคล่ว และรู้จักคิดค้นประดิษฐ์
4. มีความร่วมมือ
5. มีความรู้และมีทักษะในวิชาการเป็นอย่างดี
6. มีอารมณ์ขัน
7. มีความนับถือในตัวผู้เรียน
8. มีความรู้สึกต่อความต้องการของผู้เรียน
9. มีความรักในประชาชน
10. ยอมรับในความสามารถในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่
11. มีทักษะในการที่จะใช้ประสบการณ์ของผู้เรียนให้เกิดประโยชน์
12. มีความรู้สึกหรืออารมณ์ในการละคร
13. สามารถเข้าใจของผู้เรียนได้ และรู้พื้นฐานการศึกษาของผู้เรียน
14. รู้จักสมาชิกในครอบครัวของผู้เรียนแต่ละคน
15. รู้อาชีพที่ผู้เรียนฝึกได้
16. รู้ความต้องการและปัญหาของผู้เรียนแต่ละคน
17. มีความรู้ในเนื้อหาวิชาเป็นอย่างดี
18. รู้จักชุมชนได้เป็นอย่างดี
19. มีความเป็นกันเองกับผู้เรียน
20. รู้จักวางแผนในการทำงาน

21. รู้จักปรับปรุงตนเอง

โนลส์ (Knowles. 1970 : 163) ได้พูดถึงคุณลักษณะที่ดีของครูสอนการศึกษาผู้ใหญ่ ได้ดังนี้

1. ผู้สอนผู้ใหญ่จะมีความรู้อย่างเชี่ยวชาญเท่านั้น แต่จะต้องมีทักษะและความสำเร็จในการประกอบอาชีพด้วย
2. ครูผู้สอนจะต้องมีความกระตือรือร้น ค้นคว้าศึกษาวิชาการตลอดจนมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่น
3. ครูผู้สอนจะต้องมีอารมณ์ดี มีความเป็นกันเองกับผู้เรียน และมีความสนใจในผู้อื่นด้วย
4. ครูสอนผู้ใหญ่จะต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความตั้งใจที่จะค้นคว้าทดลองหาวิธีการที่จะเข้าถึงการเปลี่ยนแปลงความต้องการและความสนใจของผู้ใหญ่
5. ครูผู้สอนผู้ใหญ่จะต้องการสนทนสนมและให้กำลังใจต่อการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของปัจเจกบุคคลมากกว่าการหยิ่งยโสให้
6. ผู้สอนจะต้องระลึกเสมอว่า ผู้ใหญ่มีความแตกต่างจากเด็กนักเรียน

ซิมป์สัน (Simpson. 1972 : 210 - 211) ได้กล่าวว่า ครูที่สอนศึกษาผู้ใหญ่เป็นบางเวลานั้นมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการอบรมก่อนที่จะไปเป็นครูสอน เพราะการฝึกอบรมนั้นเป็นการเพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ให้แก่พวกเขา นอกจากนี้การฝึกอบรมจะเป็นแนวทางให้ครูที่ไปสอนศึกษาผู้ใหญ่ได้รู้แนวทางในการที่จะให้กิจกรรมการเรียนการสอนแก่ผู้ใหญ่ได้เป็นอย่างดี

โกรตเตลลูเชชเชน และคนอื่น ๆ (Groteluechan and other. 1973 : 208 - 210) ได้ศึกษาพบว่า ตลอดระยะเวลาของการเรียนการสอนการศึกษาผู้ใหญ่ในภาคเรียนนั้น ครูจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมอยู่ตลอดเวลาในระยะเวลาดังกล่าวผู้สอนจะมีบทบาทในด้านต่าง ๆ หลายบทบาทด้วยกันคือ

1. มีบทบาทในฐานะผู้สอน
2. มีบทบาทในฐานะเป็นที่ปรึกษา
3. มีบทบาทในฐานะเป็นผู้ประเมินผล

4. มีบทบาทเป็นผู้ช่วยแก้ไขข้อหา
5. เป็นผู้ช่วยเหลือสมาชิกใหม่
6. เป็นผู้มีบทบาทในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

ส่วนคิดดี (Kidd. 1973 : 292 - 307) ได้ศึกษาและแสดงทัศนะเกี่ยวกับ

คุณลักษณะของครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่กล่าวโดยสรุปคือ

1. มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่
2. มีความเข้าใจในตนเองเป็นอย่างดี
3. มีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

คุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของครูประจำกลุ่ม

สุนทร โคตรบรรเทา (2524:106-107) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของครูสอนผู้ใหญ่ ไว้ดังนี้

1. เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้
2. เป็นผู้ร่วมวางแผนการเรียน
3. ครูจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบและช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้
4. ครูผู้สอนผู้ใหญ่ควรมีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนและอุปกรณ์การเรียน
จูงใจผู้เรียน และให้กำลังใจผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้

ในขณะเดียวกัน โมหันหมัด อับดุลกาเดร์ และสมจิตร สร้อยสุริยา (2525:26-27) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของครูสอนผู้ใหญ่ไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. มีความเข้าใจลึกซึ้งต่อผู้อื่น คือมองปัญหาของผู้เรียนตรงกับที่เขาประสบอยู่
2. ใช้วิธีการให้รางวัลทันทีเมื่อมีโอกาส และพยายามลดการลงโทษโดยเฉพาะทำที่
การเขาย่ำแย่ต้องไม่มีเด็ดขาด
3. มีความรับผิดชอบอย่างจริงจัง มีความสนุกสนานกับการทำงานช่วยเหลือสังคม
4. มีความมั่นใจในความสามารถของตนเองและเชื่อว่ายังสามารถพัฒนาได้อีก

5. มีความเคารพในเกียรติของมนุษย์ ศรัทธาในความสามารถของเขาในฐานะ
เอกัตบุคคล และยอมรับผู้เรียนตามสภาพต่าง ๆ อย่างจริงใจ
6. มีความยุติธรรมและปฏิบัติอย่างสุจริตต่อผู้อื่น
7. พร้อมที่จะลองและรับสิ่งใหม่ ๆ และไม่ด่วนคาดการณ์ตามอำเภอใจ
8. มีความอดทนสูง
9. รู้จักวิเคราะห์ความสามารถพิเศษของบุคคลและเข้ามาเพิ่มพูนจุดนั้น ๆ
10. มีความไวที่จะรับทราบความต้องการ ความกลัวปัญหา หรือเป้าหมายของผู้เรียน
ได้อย่างรวดเร็ว
11. ใช้ประสบการณ์เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ความสำเร็จและความล้มเหลว
12. มีความดื้อรั้นในบทบาทของตนและหลีกเลี่ยงการใช้อำนาจให้มากที่สุด
13. มีความอยากที่จะเรียนรู้กับผู้อื่น และไม่ถือว่าตนนั้นรู้ทุกอย่าง
14. มีความต่อเนื่องในการปรับความสนใจของตนให้กว้างขวางมากขึ้น
15. มีความผูกพันและจริงใจในกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2530 : 69) ได้กำหนดคุณสมบัติของครูประจำกลุ่ม
ไว้ดังนี้

1. มีบุคลิกภาพ มีความประพฤติ เป็นที่ศรัทธาเชื่อถือของประชาชนในท้องถิ่น
2. มีความรู้ ความสามารถเหมาะสม มีวุฒิตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในระเบียบ
3. เป็นบุคคลที่มีความสนใจในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน โดยวิธีเรียนทางไกล
4. อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์
5. หากเป็นบุคคลที่มีงานประจำต้องได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา เป็นลายลักษณ์อักษร
6. เป็นผู้ที่ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรงที่สังคมรังเกียจ

วิรุห์ นิลโมจน์ (2530:41) มีความเห็นว่าคุณสมบัติที่จำเป็นในการเป็นครูสอนผู้ใหญ่
มีดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ในวิชาที่สอนและความรู้ด้านการวิจัย วัดผลและประเมินผล
2. มีความสามารถในการใช้เทคนิคการสอน ให้คำปรึกษาแนะแนวการศึกษาได้

3. สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ได้ดี
 4. มีบุคลิกภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ และรับผิดชอบต่องาน ต่อตนเอง ต่อผู้เรียนและสังคม
 นอกจากนี้ ตามระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียนว่าด้วยการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
 สายสามัญศึกษา พ.ศ.2535 หมวด 5 ข้อ 25 (8) ค.ครูประจำกลุ่มระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต้องมี
 วิทยุตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

ส่วนบทบาทและหน้าที่ของครูประจำกลุ่มนั้นมี 9 ประการ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
 2533 : 50) คือ

1. ประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมการพบกลุ่ม
3. ให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียน
4. ตรวจสอบฝึกหัด ข้อทดสอบและจัดทำคะแนนระหว่างภาค
5. จัดบริการนักศึกษาในด้านเอกสาร อุปกรณ์การเรียนการสอน
6. ทำหน้าที่ธุรการ เช่น แนะนำและตรวจสอบการลงทะเบียนเรียน ตารางพบกลุ่ม
 ทะเบียนเวลาเรียน และการประเมินผลการเรียน
7. ติดต่อประสานงานเพื่อขอความสนับสนุนเกี่ยวกับการเรียนการสอน
8. รายงานผลการปฏิบัติงานให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดหรือศูนย์การศึกษา
 นอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ภายในวันที่ 5 ของทุกเดือน
9. หน้าที่อื่นใดที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด หรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
 กรุงเทพมหานคร มอบหมาย

ปัญหาในการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มการศึกษาทางไกลส่วนใหญ่ พบว่าครูประจำกลุ่ม
 ไม่ถนัดที่จะคิดกิจกรรมกลุ่มที่จะใช้ฝึกนักศึกษา ในส่วนของการทำกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
 แต่ถนัดในการสอนเนื้อหาวิชาการให้โดยตรง ซึ่งเป็นการคลาดเคลื่อนจากวัตถุประสงค์ของการ
 พบกลุ่ม ที่ต้องการใช้เวลาร้อยละ 60 - 70 เพื่อเน้นให้นักศึกษามีโอกาสที่จะฝึกให้รู้จักคิดเป็น
 ทาเป็น แก้ปัญหาเป็น มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม

จริยธรรมที่พึงประสงค์ (นฤมล ตันธสุรเศรษฐ์ และสมประสงค์ วิทย์เกียรติ. 2534 : 164)
 นอกจากนี้ ครูประจำกลุ่มการศึกษาทางไกลส่วนใหญ่จะใช้บุคลากรภายนอก ซึ่งมีหน้าที่หรือภารกิจ
 หลัก ในการสอนอยู่ในสถาบันการศึกษาในระบบโรงเรียนเป็นหลัก จึงไม่สามารถทำงานได้
 เต็มเวลา การนัดหมายเวลาเพื่อจัดกิจกรรมกลุ่มไม่สะดวก ทั้งขาดเทคนิคการสอนที่จำเป็นสำหรับ
 ครูประจำกลุ่ม และขาดจิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่ เป็นต้น (ธีรยุทธ์ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา.
 2534 : 572-573)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มและครูสอน
 การศึกษาผู้ใหญ่ นั้น จากการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยได้นำเสนอดังต่อไปนี้

ก. งานวิจัยในประเทศ

กรมการฝึกหัดครู (2520 : 4 - 10) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดีเพื่อใช้
 เป็นแนวทางในการผลิตครูให้ตรงกับความต้องการของสังคม พบว่า ลักษณะของครูที่ดีนั้นต้อง
 ประกอบไปด้วยลักษณะใหญ่ ๆ 8 ประการ คือ

1. คุณลักษณะด้านการสอน เช่น รู้จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ มีความรู้
 ความเข้าใจหลักสูตร มีการเตรียมการสอนและสามารถดำเนินการสอนตามที่เตรียมไว้ได้เป็น
 อย่างดี มีความสามารถในการวัดผล สามารถคัดเลือกวิธีสอนได้เหมาะสม มีความสามารถ
 ในการปกครองชั้น ยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก ฯลฯ
2. คุณลักษณะด้านวิชาการ เช่น ค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ รู้จักเฝ้าหาเทคนิคใหม่ ๆ
 มาใช้ในการสอน ติดตามความเคลื่อนไหวทางการศึกษา สนใจฟังการอภิปราย และปาฐกถา ฯลฯ
3. คุณลักษณะด้านสุขภาพทางกายและจิต เช่น การรู้จักพักผ่อน เอาใจใส่ในการจัด
 สิ่งแวดล้อมให้สะอาด เอาใจใส่ในการป้องกันโรคติดต่อ มีอารมณ์ดี ไม่มีความกังวลใจ ฯลฯ
4. คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ เช่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน เพื่อนร่วมงาน

บุคคลทั่วไป และผู้บังคับบัญชา ฯลฯ

5. คุณลักษณะด้านคุณธรรม และความประพฤติ เช่น ความเที่ยงธรรม ความเมตตา กรุณา ความยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น ความซื่อสัตย์สุจริต การรู้จักวางตนให้เหมาะสมกับ ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ไม่ดูหมิ่นศาสนาอื่น ฯลฯ

6. คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะ เช่น ร่าเริงแจ่มใส สุภาพอ่อนโยน ขยันขันแข็ง รูปร่างหน้าตาดี แต่งกายเหมาะสม มีความคล่องคล่องว่องไว รู้จักควบคุมอารมณ์ มีความ กระตือรือร้นในการทำงาน ฯลฯ

7. คุณลักษณะด้านการอบรมแนะแนวและการปกครอง เช่น รู้จักการปกครองแบบ ประชาธิปไตย เช่น การยอมรับนับถือให้ความร่วมมือกับผู้อื่น ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา รู้จัก สิทธิของตนตามกฎหมายรู้จักร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีนิยม รู้จักปรับปรุงฐานะให้ดีขึ้น รู้จัก ประหยัด และอื่น ๆ

ประโยชน์ จันทรโชติ (2520 : 61-63) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา โดยทำการสอบถามทัศนะจากบุคคลหลายฝ่าย คือ ครูประถมศึกษา ผู้บริหารการศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของครูอันเป็นที่พึงประสงค์นั้นมีดังนี้

1. คุณลักษณะด้านการสอน มีความรู้ดี ติดตามผล เตรียมการสอน รู้จักใช้วิธีสอนและ อุปกรณ์ มีความรู้เรื่องหลักสูตรดี มีความสามารถสอนวิชาต่าง ๆ ได้หลายวิชา ช่วยเหลือเอาใจใส่ นักเรียน สอนให้เด็กคิดเป็นและปฏิบัติได้ สนใจต่อความเคลื่อนไหวทางวิชาการ ทักษะภาษาทำให้ สนุกสนานน่าเรียน รู้จักกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้อยากเห็น หาประสบการณ์ใหม่ ๆ แปลก ๆ ให้แก่ ผู้เรียนเสมอ

2. คุณลักษณะด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน ได้แก่ มีความเมตตาทั่วหน้ากัน ไม่วางท่า ถือตัว ท้าตัวให้เด็กทั้งรักทั้งเกรง ติดตามถามทุกข์สุข เอาใจใส่ในด้านการเรียน สุขภาพอนามัยดี เข้าร่วมกิจกรรมนักเรียน รู้จักให้อภัย มีความอดกลั้น รักษาความลับของนักเรียน ให้นักเรียนร่วม ตั้งกฎระเบียบ มีความหวังดีต่อนักเรียน ช่วยให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองได้

3. คุณลักษณะด้านความประพฤติ คุณธรรม-ศีลธรรม ความประพฤติเรียบร้อย ปฏิบัติ

ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีความเมตตากรุณาต่อคนทั่วไป ยึดมั่นในศีลธรรมอันดี ไม่หลง
มัวเมาในอบายมุข

4. คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะท่าทาง ได้แก่ รูปร่างสง่างาม แต่งกายสะอาดเรียบร้อย
ทันสมัยพอสมควร มีสุขภาพจิตและสุขภาพกายดี มีอารมณ์ขัน มีกำลังใจเข้มแข็งกระฉับกระ
เฉงว่องไว
เป็นคนอ่อนน้อม เป็นมิตรกับคนทุกชั้นไม่ทำตัวเป็นคนมีมด้อย

5. คุณลักษณะมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ ให้การต้อนรับผู้มาติดต่อร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียน
ติดต่อเยี่ยมเยียนผู้ปกครองนักเรียนโดยทั่วถึง และให้ความช่วยเหลือตามสมควร ปรับตัวเข้ากับ
คนทุกชั้นในสังคม ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาท้องถิ่น มองบุคคลอื่นในแง่ดี ไม่เห็นแก่ตัว หรือ
เอารัดเอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน

6. คุณลักษณะด้านปฏิบัติงานทั่วไป ได้แก่ อุทิศเวลาให้แก่งานทุกอย่าง ปรับปรุง
โรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าทั้งอาคารและบริเวณ ช่วยดูแลรับผิดชอบสมบัติของโรงเรียน ทำงาน
ให้กับโรงเรียนเหมือนกับงานของตนเอง ไม่เป็นคณิ่งดูดาย ช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนด้วย
ความเต็มใจ

7. คุณลักษณะด้านความเป็นประชาธิปไตย ได้แก่ มีความเลื่อมใสในระบบการปกครอง
แบบประชาธิปไตย มีระเบียบวินัยปฏิบัติตามแบบแผนของกฎหมาย เต็มใจปฏิบัติตนตามมติของส่วนรวม
หมั่นปรึกษาในสิ่งที่ตนยังไม่เข้าใจ เคารพมติของกลุ่ม มีความกล้าในการแสดงความคิดเห็น รับฟัง
ความคิดเห็นของคนอื่นเสมอ มีความสามารถในการถ่ายทอดและฝึกฝนประชาธิปไตยให้แก่คนอื่น

ส่วนเน้นส์ ภาคภูมิ (2520 : 67) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนด้านการ
จงใจและด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน ของครูสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ พบว่า
พฤติกรรมการสอนทั้งสองด้าน คือ ด้านการจงใจและด้านปฏิสัมพันธ์เป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าถ้าพฤติกรรมด้านการจงใจมีสูง พฤติกรรมด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู
กับผู้เรียนก็สูงตามไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากการสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ต้องคำนึงถึงการสร้าง
บรรยากาศของความเป็นกันเองระหว่างครูกับผู้เรียน ครูจะต้องพยายามใช้วิธีการจงใจให้ผู้เรียน
อภิปรายแสดงประสบการณ์ของตนเองออกมา

สุชาติ ผุดม่อง (2520 : 10-45) ก็ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน

ด้านการอภิปราย และด้านการถามตอบของครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ พบว่า ครูผู้สอน มีพฤติกรรมการสอนด้านการอภิปรายโดยทั่วไปแล้ว ร้อยละ 62.40 ซึ่งจัดว่าอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ ตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ซึ่งใช้การสอนแบบอภิปรายกลุ่มเป็นหลัก การวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2520 : 12) ซึ่งพบว่า การสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ในกลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 65 ใช้วิธีจัดให้มีการอภิปรายบ่อย ๆ และเมื่อแยกวิเคราะห์ตาม ลักษณะพฤติกรรมย่อยก็จะพบว่า ครูใช้พฤติกรรมด้านบทบาทของครูสอนมากที่สุด

อดิศักดิ์ ศรีภูมัย (2520 : 76-77) ได้ศึกษาวิจัยปัญหาการเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักศึกษาผู้ใหญ่ตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 โดยเฉพาะด้านปัญหาการเรียน ของนักศึกษาที่เกี่ยวกับครูและพบว่า ครูไม่สามารถจะควบคุมระเบียบวินัยในชั้นเรียนได้ นอกจากนั้น นักศึกษายังได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน ไว้ว่า ครูควรจะแนะนำให้นักศึกษาไปศึกษาค้นคว้าบทเรียนล่วงหน้ามาก่อนทุกครั้ง เพื่อจะได้มีความรู้เพียงพอในการอภิปราย ครูควรจะได้มีการอธิบายคำบางคำในบทเรียนให้นักศึกษา เข้าใจก่อนและครูควรใช้วิธีสอนแบบอื่น ๆ ด้วย มิใช่มีแต่แบบอภิปรายอย่างเดียว

ต่อมา ประยงค์ เนาวบุตร (2525 : 85) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงปรารถนาของครูโรงเรียนชุมชนตามทัศนะของผู้บริหารการศึกษา ครูและประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดปรารถนาให้ครูโรงเรียนชุมชนมีคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน
2. มีบุคลิกท่าทางดี
3. มีความสามารถในการเป็นผู้นำได้ดี
4. เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์
5. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์และความประพฤติดี
6. เป็นนักประชาธิปไตย
7. มีความสามารถในการปฏิบัติงานอื่นนอกจากงานในหน้าที่

ชนะ เพชรรัตน์ (2526 : 47-48) ก็ได้ศึกษาวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 โดยใช้กระบวนการสอนต่างกัน และพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ศึกษาตามกระบวนการการสอนประเภทชั้นเรียน สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ศึกษาตามกระบวนการสอนทางวิทยุและไปรษณีย์ ทั้งประเภทมีครูประจำกลุ่มและไม่มีครูประจำกลุ่ม

ส่วนกระบวนการเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ประเภทมีครูและไม่มีครูประจำกลุ่มนั้นมีความคล้ายคลึงกัน

ผลการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า การเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ต้องการครูที่มีความรู้ความชำนาญมาก เพราะต้องอาศัยเทคนิควิธีการหลายอย่าง นอกจากนี้ยังสังเกตเห็นได้จากการวิจัยนี้ว่า การสอนที่มีครูนั้นยังมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอนศึกษาผู้ใหญ่

เบญจพร ใช้เทียมศิลป์ (2526 : 136-144) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและปฏิบัติจริงของผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ผู้บริหาร ผู้สอน และนักศึกษาผู้ใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าเจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน ผู้บริหาร ผู้สอน และนักศึกษาผู้ใหญ่มีทัศนะต่อบทบาทที่คาดหวังดังนี้

1. ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยทั่ว ๆ ไป อยู่ในเกณฑ์สูง เช่น ผู้สอนควรชี้แจงให้นักศึกษารู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายของบทเรียนก่อนการเริ่มเรียน ให้นักศึกษามีโอกาสหาที่นั่งหรือนั่งได้ตามอิสระ นอกจากนั้นครูควรเชิญวิทยากรจากนอกสถานที่มาอภิปรายให้ความรู้ ครูควรยกย่องชมเชยผลงานของนักศึกษาเพื่อให้กำลังใจ

2. ในด้านการประเมินผลการเรียนการสอน เจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน ผู้บริหาร ผู้สอน และนักศึกษาผู้ใหญ่มีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินผลการเรียนและการเก็บคะแนนเป็นระยะ ๆ ระหว่างภาคเรียน แต่อย่างไรก็ตาม นักศึกษายังมีทัศนะปานกลางอยู่ข้อหนึ่งคือ ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนด้วย

3. ในด้านความสัมพันธ์กับนักศึกษา เจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน ผู้บริหาร

ผู้สอน และนักศึกษา มีความคาดหวังโดยรวมแล้วอยู่ในเกณฑ์สูงมาก

สำหรับบทบาทที่ปฏิบัติจริงนั้น เจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน ผู้บริหาร ผู้สอน และนักศึกษาผู้ใหญ่มีทัศนะดังนี้

1. ด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน ผู้บริหาร ผู้สอนและนักศึกษาผู้ใหญ่ มีความเห็นโดยรวมแล้วอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

2. ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน เจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน ผู้บริหาร ผู้สอน และนักศึกษาผู้ใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างกันคือ เจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีความเห็นว่า ผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ปฏิบัติหน้าที่ในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์น้อย ส่วนผู้บริหาร ผู้สอน และนักศึกษาผู้ใหญ่มีความคิดเห็นโดยรวมว่า ผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ปฏิบัติหน้าที่ในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

3. ด้านความสัมพันธ์กับนักศึกษา เจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน ผู้บริหาร ผู้สอน นักศึกษาผู้ใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างกันคือ เจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน และนักศึกษาผู้ใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 มีความสัมพันธ์กับนักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนผู้บริหารและผู้สอนมีความคิดเห็นตรงกันว่า ผู้สอนปฏิบัติหน้าที่จริงในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์สูง

ผลการวิจัยของเบญจพร ใช้เทียบศิลป์ ชี้ให้เห็นว่าทัศนะของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาผู้ใหญ่ที่มติดอบทบาทของผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 นั้น แตกต่างกัน เมื่อเป็นเช่นนี้บทบาทหรือคุณลักษณะของผู้สอนในด้านต่าง ๆ น่าจะมีการปรับปรุง

สาราญ คำพรม (2528 : 60-61) ได้วิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ตามทัศนะของผู้เรียน ผู้สอน และผู้บริหารการศึกษาผู้ใหญ่ในจังหวัดอุดรดิตถ์ สรุปได้ว่าผู้เรียน ผู้สอนและผู้บริหารการศึกษามีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ด้านความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความเป็นประชาธิปไตย ด้านบุคลิกภาพและด้านความประพฤติและคุณธรรมอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับเกณฑ์ของเบสท์ และเมื่อเปรียบเทียบกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 ปรากฏว่า

➤ สุเทพ อ่วมเจริญ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่ม พบว่าการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มทุกด้าน เปลี่ยนแล้วครูประจำกลุ่มร้อยละ 71 ปฏิบัติหน้าที่ได้ในระดับที่น่าพอใจ ส่วนองค์ประกอบส่วนตัวของครูประจำกลุ่ม เช่น เพศ อายุ วุฒิ ภูมิสำเนารายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประสบการณ์ส่วนตัว มีความสัมพันธ์และสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบได้ร้อยละ 17 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยมีตัวแปรด้านเพศเพียงตัวแปรเดียว ที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยได้แก่ ครูประจำกลุ่มที่ปฏิบัติงานในเขตภาคกลางรวม 104 คน นักศึกษา 832 คน และเจ้าหน้าที่งาน การศึกษาทางวิทยุไปรษณีย์ รวม 18 คน องค์ประกอบส่วนตัวของครูประจำกลุ่มที่เลือกศึกษา คือ เพศ อายุ วุฒิ จำนวนปีที่อยู่ในท้องถิ่นที่จัดตั้งกลุ่ม รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประสบการณ์สอนผู้ใหญ่ จำนวนวันในการเข้ารับการฝึกอบรม และความรู้เกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียน ผลจาก การศึกษาวิจัย พบว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์และสามารถพยากรณ์ผลการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ได้ ทั้งพบว่าครูประจำกลุ่มที่มีอายุมากขึ้นมีแนวโน้มว่าจะสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ของ ครูประจำกลุ่มได้มากขึ้น เพราะผู้ที่อายุมากขึ้นจะมีความพร้อมทางด้านต่าง ๆ เป็นปัจจัยเกื้อหนุน ให้พร้อมที่จะมีความสามารถในการปฏิบัติงานมากขึ้น ส่วนด้านประสบการณ์ของครูประจำกลุ่ม พบว่า ครูประจำกลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนผู้ใหญ่มามาก จะสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ครู ประจำกลุ่มได้ดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสบการณ์การสอนผู้ใหญ่ นั้นเป็นประสบการณ์การสอนระดับ เดียวกัน หลักสูตรเดียวกันการปฏิบัติงานในหน้าที่จึงมีความคล้ายคลึงกัน จึงทำให้ผู้มีประสบการณ์ มาแล้วสามารถปฏิบัติงานได้ดีกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อย หรือไม่มีประสบการณ์เลย

✚ มานพ เลาวกุล (2529 : 47-53) ได้ทำการศึกษาปัญหาและความต้องการของ ครูประจำกลุ่มการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3-4 ทางวิทยุไปรษณีย์ ในเขตภาคเหนือ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูประจำกลุ่ม รวม 1263 คน เพื่อศึกษาปัญหาและ ความต้องการของครูประจำกลุ่มรวม 4 ด้าน คือ ด้านการประชาสัมพันธ์และการประสานงาน ด้านธุรการ ด้านการพบกลุ่มและกิจกรรมในกลุ่ม ผลจากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ และการประสานงานส่วนใหญ่ครูประจำกลุ่มประสบ ปัญหาเกี่ยวกับการขาดความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์จากผู้นำท้องถิ่น ขาดสื่อที่ใช้ในการ

ประชาสัมพันธ์ ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานอื่น ๆ และการขาดความร่วมมือจาก สื่อมวลชน

2. ปัญหาด้านธุรการ ส่วนใหญ่ครูประจำกลุ่มประสบปัญหาเกี่ยวกับนักศึกษาในกลุ่ม มีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนและโครงสร้างของหลักสูตรไม่ดีพอ เอกสารและ แบบฟอร์มต่าง ๆ มีมากและยุ่งยากเกินไป และนักศึกษาในกลุ่มขาดความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอน ในการลงทะเบียน

3. ปัญหาด้านการพบกลุ่มและกิจกรรมในกลุ่ม ส่วนใหญ่ครูประจำกลุ่มประสบปัญหา เกี่ยวกับการที่นักศึกษาในกลุ่มได้รับเอกสารคู่มือเรียนล่าช้ากว่าการออกอากาศบทเรียนทางวิทยุ นักศึกษาไม่มีเงินซื้อเอกสารคู่มือเรียน ระดับพื้นความรู้เดิมของนักศึกษาแตกต่างกัน ทำให้ลำบาก ต่อการเรียนการสอน และนักศึกษามีความจำเป็นในการประกอบอาชีพทำให้มาพบกลุ่มได้ไม่ สม่าเสมอ

4. ปัญหาด้านการประเมินผล ส่วนใหญ่ครูประจำกลุ่มประสบปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหา ของหลักสูตรกับสภาพความเป็นจริงในท้องถิ่นไม่สอดคล้องกัน ไม่มีเวลาตรวจแบบฝึกหัดของนักศึกษา และมีปัญหาในการจัดทำคะแนนระหว่างภาคเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า ครูประจำกลุ่มที่มีเพศ วุฒิ และระยะเวลาที่เป็นครูประจำกลุ่มต่างกัน ประสบปัญหาทั้ง 4 ด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ

* พิมพ์พร อินทจักร์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของครู ประจำกลุ่มที่มีต่อคู่มือเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ วิชาภาษาไทย 2 หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบ เบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 ในเขตภาคเหนือ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มที่มี เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 170 คน ผลจากการ ศึกษาวิจัย พบว่า

1. ความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มที่มีคู่มือเรียน เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน คือ ด้านเนื้อหา การใช้สื่อนวนภาษา ทักษะที่คาดว่าผู้เรียนจะได้รับ กิจกรรมประเมินผล และรูปแบบการเสนอคู่มือเรียนอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยอยู่ในระหว่าง

2. เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญใน 2 ประเด็น คือ ครูประจำกลุ่มชายและหญิง มีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านทักษะที่คาดว่าผู้เรียนจะได้รับ และครูประจำกลุ่มที่มีระดับอายุต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างในด้านรูปแบบการเสนอคู่มือเรียน นอกนั้นไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

๔. อุษา เทียนทอง (2530 : บทคัดย่อ) ศึกษาลักษณะการจัดกิจกรรมพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ในเขตภาคกลาง พบว่าการจัดกิจกรรมพบกลุ่มของครูประจำกลุ่มนั้น ผู้เรียนต้องการให้ครูประจำกลุ่มสอนเน้นเฉพาะวิชาการ เนื่องจากผู้เรียนอ่านคู่มือเรียนบางวิชาด้วยตนเองไม่เข้าใจ และครูประจำกลุ่มขาดทักษะในการจัดกิจกรรมกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูประจำกลุ่ม รวม 29 คน จำแนกตามวุฒิ อายุ อาชีพ ประสบการณ์ และสถานที่พบกลุ่ม ผลจากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. กิจกรรมพบกลุ่ม ด้านที่ครูประจำกลุ่มสามารถปฏิบัติได้มากกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ ด้านบรรยากาศทั่วไป ด้านซักถามและตอบปัญหาการเรียน ด้านกิจกรรมต่อเนื่อง ส่วนกิจกรรมด้านแนะแนวการ ด้านการอธิบาย และด้านการปลูกฝังสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติได้น้อยกว่าร้อยละ 50

2. ครูประจำกลุ่มที่มีวุฒิ อายุ อาชีพ ประสบการณ์ และสถานที่พบกลุ่มต่างกัน มีลักษณะการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มไม่แตกต่างกัน

3. ปัญหาในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่มของครูประจำกลุ่ม คือ การที่ผู้เรียนต้องการให้ครูประจำกลุ่มสอนเมื่อมาพบกลุ่ม เนื่องจากผู้เรียนอ่านคู่มือบางวิชาด้วยตนเองไม่เข้าใจ และครูประจำกลุ่มขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการพบกลุ่ม

๕. อุบล ทศนโกวิท (2531 : 43-47) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่มของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 3 - 4 ทางวิทยุและไปรษณีย์ ในเขตการศึกษาภาคกลาง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3-4 จำนวน 345 คน โดยมุ่งศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังรวม 4 ด้าน คือ ด้านครูประจำกลุ่ม ด้านผู้เรียน ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม และด้านสภาพแวดล้อม จำแนกตามตัวแปร คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส และสภาพของการทำงาน ผลจากการวิจัย พบว่า

1. ด้านครูประจำกลุ่ม นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าสภาพที่ปฏิบัติจริง ได้แก่ การมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้เรียน การให้คำแนะนำแหล่งค้นคว้าหาความรู้ และการนำวิธีการสอนมาใช้ในการแก้ปัญหาการเรียน ส่วนสภาพที่คาดหวังนักศึกษาส่วนใหญ่คาดหวังว่า ครูประจำกลุ่มต้องมีความรู้ด้านวิชาการ มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้เรียน การมีความรู้สึกที่ดีต่อกิจกรรมกลุ่ม และการยอมรับและปฏิบัติตามความคิดเห็นของส่วนรวม

2. ด้านผู้เรียน นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นกันว่าสภาพที่ปฏิบัติจริง ได้แก่ การมีความสามัคคีของสมาชิกในกลุ่ม ความพอใจที่มีต่อกิจกรรมการพบกลุ่มและความพอใจที่มีต่อครูประจำกลุ่ม การรู้จักยอมรับบทบาท การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และการมีความสามัคคีของสมาชิกในกลุ่ม

3. ด้านกิจกรรมการพบกลุ่ม นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าสภาพที่ปฏิบัติจริง ได้แก่ การส่งเสริมความสามัคคีของกลุ่ม ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ และความรู้ที่ได้รับจากวิทยากรตามที่คาดหวังของนักศึกษาส่วนใหญ่สอดคล้องกับสภาพที่ได้ปฏิบัติจริง

4. ด้านสภาพแวดล้อม นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าสภาพที่ปฏิบัติจริง ได้แก่ ความเหมาะสมของสถานที่ที่ใช้ในการพบกลุ่ม ความเหมาะสมของบรรยากาศในการจัดกิจกรรมพบกลุ่ม และความรับผิดชอบทางบ้านของผู้เรียนไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้ไปทำงานที่บ้าน ส่วนสภาพที่คาดหวังของนักศึกษาส่วนใหญ่คาดหวังเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางบ้านไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้ไปทำที่บ้าน แหล่งความรู้ในห้องมีเพียงพอ

✧ กนกพรณ สุวรรณพิทักษ์ (2532 : 129) ศึกษาสมรรถภาพที่พึงปรารถนาของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ โดยเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงปรารถนาของครูประจำกลุ่ม ระหว่างผู้ดำเนินงาน ครูประจำกลุ่มและนักศึกษาพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพทางด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบรายคู่ พบว่า ความคิดเห็นของผู้ดำเนินงานกับครูประจำกลุ่มไม่แตกต่างกัน แต่ระหว่างผู้ดำเนินงานกับนักศึกษา ครูประจำกลุ่มกับนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

✧ สิรินาฏ ราชเดิม (2534 : 121) ได้ศึกษาความคิดเห็นในการพบกลุ่มของ

นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 3 ที่มีต่อสภาพการพบกลุ่ม 4 ด้าน คือ ด้านบทบาทของครูประจำกลุ่ม ด้านบทบาทของสมาชิกในกลุ่มผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมในการพบกลุ่ม ด้านสถานที่พบกลุ่ม และได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นในการพบกลุ่มทั้ง 4 ด้าน โดยจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส และสภาพการทำงานตามอาชีพ พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีเพศต่างกัน มีอายุต่างกัน สถานภาพการสมรสต่างกัน และสภาพการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการพบกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .01

ข. งานวิจัยต่างประเทศ

เบ็ค (Beck. 1967 : 127-128) ได้ทำการศึกษาลักษณะของครู โดยใช้แบบสอบถามเรื่อง ครูของฉันทน์ จำนวน 100 ข้อ กับนักเรียน 2,108 คน ซึ่งสรุปผลปรากฏว่าคุณลักษณะของครูประกอบด้วยดังนี้

1. คุณสมบัติทางด้านความรักความเอาใจใส่นักเรียน
2. คุณสมบัติที่จะให้ความรู้แก่นักเรียน เช่น สามารถช่วยเหลือนักเรียนในด้านความรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. มีวินัยสามารถควบคุมบรรยากาศของห้องเรียนให้ดำเนินไปด้วยดี
4. คุณสมบัติในการส่งเสริมให้กำลังใจนักเรียนให้มีความกระตือรือร้น และมีความสนใจในการเรียน
5. คุณสมบัติในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีสอนให้ดีขึ้น

เฮิร์ลด์และมัวร์ (Hearld and Moore. 1968 : 142) ได้ร่วมกันวิจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่จะประกอบอาชีพครูว่าต้องมีคุณลักษณะทางกายและจิตใจแตกต่างจากอาชีพอื่น ๆ อย่างไร ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผู้จะเป็นครูต้องมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีวิจารถฉลาดดี
2. มีมนุษยสัมพันธ์ดี
3. มีเมตตาและป้องกันคนอื่น
4. มีความละเอียด ประณีต

5. มองโลกในแง่ดี
6. มีอารมณ์มั่นคง
7. หลีกเลียงจากการวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่น
8. เต็มใจที่จะทำงาน

แลงเกอร์แมน (Langerman.1974 : 47) ให้ข้อคิดเห็นในเรื่องข้อเสนอแนะสำหรับการสอนที่ดี (Tips for Successful Teaching) เกี่ยวกับคุณสมบัติของครูที่สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ไว้ดังนี้

1. ครูที่ดีต้องพูดช้า และชัดเจน เขียนหนังสือตัวโต ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นและได้ยินชัดเจน
2. ครูที่ดีควรพยายามแบ่งบทเรียนออกเป็นตอน ๆ เพื่อมอบหมายงานให้ผู้เรียนทำทีละน้อย เพราะผู้ใหญ่ไม่ชอบทำงานที่วุ่นวายสับสนและใช้เวลานาน
3. ครูที่ดีต้องช่วยสรุปการอภิปรายต่าง ๆ ให้รัดกุมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ถูกต้องและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และเพื่อไม่เป็นการเสียเวลาเรียนด้วย
4. ครูที่ดีต้องใช้เวลาในการสอนแต่ละเรื่องไม่นานจนเกินไป และควรช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบถึงความก้าวหน้าในผลการเรียนของเขา เพื่อเขาจะได้มีกำลังใจเรียนมากขึ้น
5. ครูที่ดีควรหาทางช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจว่า แต่ละคนมีความสามารถในการเรียนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้
6. ครูที่ดีไม่ควรเร่งรัดที่จะสอนบทเรียนที่ยาก ควรใจเย็น และสอนไปตามความเหมาะสมก่อนที่จะสอนเรื่องต่อไป ควรให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องเดิมเสียก่อน
7. ครูที่ดีควรให้งานที่ง่ายและใช้เวลาพอสมควรกับผู้เรียนที่มีความเสื่อมทางด้านร่างกาย
8. ครูที่ดีควรพยายามที่จะเน้นหรือยกย่องในส่วนที่ดีของผู้เรียน ควรหาโอกาสชมเชยให้ผู้เรียนมีกำลังใจ ควรหลีกเลี่ยงการตำหนิต่าง ๆ หรือถ้าจะมีการลงโทษต้องไม่ให้ผู้เรียนรู้ตัว เพราะจะทำให้เกิดการเสียหน้าได้
9. ครูที่ดีควรให้งานผู้เรียนไม่มากจนเกินไป และควรกำหนดเวลาในการส่งงานที่

เหมาะสม จะช่วยให้ผู้เรียนรู้สื่อกอยากเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าคุณลักษณะส่วนตัวของครูมีหลายประการ ที่สำคัญคือ มีความเข้าใจตนเอง มองโลกในแง่ดี เอาใจใส่นักเรียน มีระเบียบวินัย แต่งกายเรียบร้อย พุดจาสุภาพ ทำทางดี สุขภาพสมบูรณ์ อารมณ์แจ่มใส และเคร่งครัดในวัฒนธรรม

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ด้านความเข้าใจตนเอง และด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามทัศนะของนักศึกษาทางไกล ที่มีเพศต่างกัน แตกต่างกัน
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ด้านความเข้าใจตนเอง และด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามทัศนะของนักศึกษาทางไกล ที่มีอายุต่างกัน แตกต่างกัน
3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ด้านความเข้าใจตนเอง และด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามทัศนะของนักศึกษาทางไกล ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน แตกต่างกัน
4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ด้านความเข้าใจตนเอง และด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามทัศนะของนักศึกษาทางไกล ที่มีอาชีพต่างกัน แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูประจำกลุ่มการศึกษาทางไกล ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยผู้วิจัยได้แบ่งวิธีดำเนินการเป็นลำดับขั้นไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนพุทธศักราช 2530 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ในจำนวน 16 ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ได้แก่ อำเภอเสนา อำเภอบางบาล อำเภอผักไห่ อำเภอบางซ้าย อำเภอลาดบัวหลวง อำเภอ บางไทร อำเภอบางปะอิน อำเภอวังน้อย อำเภอกุทัย อำเภอนครหลวง อำเภอบางปะหัน อำเภอ บ้านแพรก อำเภอมหาราช อำเภอท่าเรือ อำเภอภาชี และอำเภอพระนครศรีอยุธยา จำนวน 11,216 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน พุทธศักราช 2530 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่าง

แบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 420 คน จากศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ จำนวน 4 ศูนย์ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ จำนวน 16 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอเสนา อำเภอผักไห่ อำเภอบางซ้าย อำเภอลาดบัวหลวง อำเภอบางปะอิน อำเภอบางไทร อำเภออุทัย อำเภอวังน้อย อำเภอบางปะหัน อำเภอบ้านแพรก อำเภอมหาราช อำเภอท่าเรือ อำเภอบางบาล อำเภอภาชี อำเภอลาดบัวหลวง และอำเภอพระนครศรีอยุธยา สุ่มอย่างง่ายโดยจับสลากรายชื่อศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ มา 4 ศูนย์ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 25 ของทั้งหมด ได้แก่ ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอเสนา อำเภอบางปะอิน อำเภอวังน้อย และอำเภอบางบาล

2.2 นำจำนวนนักศึกษาทางไกลที่ลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ซึ่งเป็นสัดส่วนระหว่างจำนวนประชากรกับกลุ่มตัวอย่างคิดเป็นร้อยละ 9 จากศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอเสนา จำนวน 220 คน อำเภอบางปะอิน จำนวน 110 คน อำเภอวังน้อย จำนวน 53 คน และอำเภอบางบาล จำนวน 37 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 420 คน ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ (สبو.)	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. สبو.เสนา	2,479	220
2. สبو.ผักไห่	313	-
3. สبو.บางซ้าย	229	-
4. สبو.ลาดบัวหลวง	385	-
5. สبو.บางปะอิน	1,232	110
6. สبو.บางไทร	672	-
7. สبو.อุทัย	384	-
8. สبو.วังน้อย	597	53
9. สبو.บางปะหัน	249	-
10. สبو.บ้านแพรก	165	-
11. สبو.มหาราช	142	-
12. สبو.ท่าเรือ	678	-
13. สبو.บางบาล	421	37
14. สبو.ภาชี	176	-
15. สبو.นครหลวง	135	-
16. สبو.พระนครศรีอยุธยา	2,959	-
รวม	11,216	420

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน

คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาทางไกล และข้อความแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มตามทัศนะของนักศึกษาทางไกล 3 ลักษณะ คือ มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ มีความเข้าใจตนเองเป็น อย่างดี และมีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) คือ เป็นคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ให้นักศึกษาทางไกลแสดงความคิดเห็น ปัญหา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มในด้านต่าง ๆ

วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม

1.1 จากเอกสาร หนังสือ งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของครู ประจำกลุ่มตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนดไว้

1.2 จากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ครูประจำกลุ่ม และนักศึกษาทางไกล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. จากการศึกษาค้นคว้าและจากการสัมภาษณ์ในข้อ 1.1 และ 1.2 ได้คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม 3 ลักษณะดังนี้

2.1 ความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่

2.2 ความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี

2.3 ทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

3. ผู้วิจัยนำผลการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องไปวิเคราะห์เป็นพฤติกรรมบ่งชี้เพื่อให้ได้แนวทางในการสร้างข้อคำถาม
4. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง เสนอประธานกรรมการ กรรมการควบคุมปริมาณนิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาผู้ใหญ่ อีกจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาข้อความทั้งหมดว่า มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาสาระ มีความครอบคลุมหรือไม่ เพียงใด ตลอดจนสำนวนภาษาที่ใช้
5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม แล้วนำไปทดลองใช้ (Try - out) กับนักศึกษาทางไกลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก
6. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค/(ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2523 : 98-99) ได้ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.89 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือผู้อำนวยการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในการเก็บข้อมูลนักศึกษาทางไกลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ในเดือนธันวาคม 2538 โดยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ไปยังหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ อำเภอเสนา บางปะอิน วังน้อย และบางบาล จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 420 คน ได้แบบสอบถามกลับคืนมาครบตามจำนวน เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถามไปอธิบายชี้แจงการตอบคำถามกับนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย แล้วให้นักศึกษาตอบทันที เมื่อนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ปรากฏว่ามีแบบสอบถามที่สมบูรณ์และสามารถใช้วิเคราะห์ได้จำนวน 413 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.33

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามที่มีสมบูรณ์ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ แล้วคำนวณค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มตามทัศนะของนักศึกษาทางไกล โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์น้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์มาก

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์มากที่สุด

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ย จำนวนกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มใช้ค่า t-test จำนวนกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มขึ้นไปใช้ F-test เมื่อพบความแตกต่างจึงทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของนิวแมน คูลส์ (Newman-Kuels) และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติดังกล่าว โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS[®] (Statistical Package for the Social Sciences Version - X)

4. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่เป็นข้อความปลายเปิดใช้วิธีวิเคราะห์โดยการรวบรวมแล้วจัดกลุ่มความคิดเห็น การแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าร้อยละ (Percent) ใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบ} \times 100}{\text{ประชากรทั้งหมด}}$$

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร (สวัสดิ์ ประทุมราช. 2526 : 60)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูล

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร (ชาญวิทย์

เทียมบุญประเสริฐ. 2529 : 186)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

1.4 หาค่าความเที่ยงตรง โดยวิธีของโรวินELLI และ แฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton) ใช้สูตร (สมบูรณ์ ชิตพงศ์ 2526 : 3)

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IC แทน ดัชนีความสอดคล้องของผู้ทรงคุณวุฒิ
 R แทน คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
 N แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

1.5 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบาค (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2523 : 98-99)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum si^2}{st^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่น
 n แทน จำนวนข้อ
 $\sum si^2$ แทน ผลรวมความแปรปรวนรายข้อ
 st^2 แทน ความแปรปรวนเป็นรายข้อ

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน เพื่อทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ.

2531 : 86)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
	x ₁	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	x ₂	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	s ₁ ²	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	s ₂ ²	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n ₁	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n ₂	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3. ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่าสองกลุ่มโดยใช้สูตร
(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 95)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าการแจกแจงความถี่ F

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (Mean square)

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

ถ้าหากพบความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้วตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้การเปรียบเทียบวิธี Studentized q -statistic แบบ Newman-Kuels (Winer. 1971 : 210-218)

$$q = \frac{\bar{T}_{largest} - \bar{T}_{smallest}}{\sqrt{MS_{error}/n}}$$

เมื่อ q	แทน ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย
$\bar{T}_{largest}$	แทน คะแนนเฉลี่ย Treatment ที่มากที่สุด
$\bar{T}_{smallest}$	แทน คะแนนเฉลี่ย Treatment ที่น้อยที่สุด
MS_{error}	แทน Mean Square ของความคลาดเคลื่อน (MS)
n	แทน Harmonic Mean ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อศึกษาและ เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูประจำกลุ่ม ตามทัศนะของนักศึกษาทางไกล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนก ตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ สำหรับสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพื้นฐาน สถิติที (t-test) และสถิติเอฟ (F-test)

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าที่พิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าวิกฤตของการแจกแจงแบบ F (F-distribution)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Square)
MB	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (Mean Square)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งเป็น 4 ตอน เรียงตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล

ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของครูประจำกลุ่มในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของครูประจำกลุ่มในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ ได้นำเสนอ
ในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 2

ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง	ความถี่ (N=413)	ร้อยละ (100.00)
1. เพศ		
ชาย	98	23.70
หญิง	315	76.30
2. อายุ		
14-18 ปี	142	34.40
19-25 ปี	220	53.30
25 ปีขึ้นไป	51	12.30
3. ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น	212	51.30
มัธยมศึกษาตอนปลาย	201	48.70

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง	ความถี่ (N=413)	ร้อยละ (100.00)
4. อาชีพ		
รับจ้างในโรงงาน	311	75.30
ทำการเกษตร	18	4.40
ค้าขาย	43	10.40
อื่น ๆ	41	9.90

จากตาราง 2 พบว่า นักศึกษาจำนวนทั้งหมด 413 คน เป็นเพศชาย 98 คน คิดเป็นร้อยละ 23.70 เพศหญิง 315 คน คิดเป็นร้อยละ 76.3 ด้านอายุพบว่านักศึกษาที่มีจำนวนมากที่สุดคือ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 19-25 ปี คือ จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 53.30 และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ กลุ่มที่มีอายุ 25 ปีขึ้นไป จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.30 ด้านระดับการศึกษาพบว่า กลุ่มนักศึกษาที่มีจำนวนมากที่สุดคือ กลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 51.30 และอีกกลุ่มหนึ่ง คือ กลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 48.70 ด้านอาชีพพบว่า กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดคือ รับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 311 คน คิดเป็นร้อยละ 75.30 และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ทำการเกษตร จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.40

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนตามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูจากกลุ่มในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดค่าเฉลี่ยของ
คะแนนความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ คือ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00-1.50	หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.51-2.50	หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์น้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.51-3.50	หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.51-4.50	หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.51-5.00	หมายถึง ระดับที่พึงประสงค์มากที่สุด

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นนักศึกษาทางไกล
ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มโดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่	3.89	0.56	มาก
2. ความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี	4.02	0.55	มาก
3. ทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.94	0.50	มาก
รวม	3.96	0.50	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม โดยรวมอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มาก ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อพิจารณา
รายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มาก ($\bar{X} = 3.89 - 4.02$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ จำแนกเป็นรายชื่อ

ความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับที่พึงประสงค์
1. แนะนำการพบกลุ่มให้นักศึกษาได้เข้าใจชัดเจน	4.17	0.80	มาก
2. จัดกิจกรรมช่วยเหลือให้นักศึกษาแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง	3.72	0.89	มาก
3. กระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	4.06	0.92	มาก
4. เสริมแรงให้นักศึกษาเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ได้ดี	3.54	1.06	มาก
5. ให้การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษา	3.61	0.93	มาก
6. แนะนำการประกอบอาชีพให้กับนักศึกษา	3.86	0.90	มาก
7. ประชาสัมพันธ์การศึกษานอกโรงเรียนให้ประชาชนได้ทราบทันต่อเหตุการณ์	3.82	1.05	มาก
8. แนะนำนักศึกษาได้ในทุกสถานการณ์	3.69	1.07	มาก
9. ยอมรับในสิทธิเสรีภาพของนักศึกษาผู้ใหญ่	4.03	0.98	มาก
10. รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่	3.94	0.89	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับที่พึงประสงค์
11. มีระเบียบวินัยปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนและกฎหมาย	3.88	0.96	มาก
12. เลื่อมใสในการปกครองแบบประชาธิปไตย	4.01	0.94	มาก
13. มีความเอาใจใส่และมีเมตตาต่อนักศึกษา	4.05	0.92	มาก
14. ปฏิบัติตามมติของส่วนรวมเพื่อส่งเสริมให้เป็นประชาธิปไตย	3.92	0.89	มาก
15. มีจิตใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ เคารพกติกาของกลุ่ม	4.10	0.89	มาก
รวม	3.89	0.94	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่โดยรวมอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับที่พึงประสงค์มาก ($\bar{X} = 3.54-4.17$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ แนะนำการพบกลุ่มให้นักศึกษาได้เข้าใจชัดเจน ($\bar{X} = 4.17$) และรองลงมาคือ มีจิตใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ เคารพกติกาของกลุ่ม ($\bar{X} = 4.10$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่
ของพึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี จำแนกเป็นรายชื่อ

ความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับที่พึงประสงค์
1. อารมณ์ดียิ้มแย้มแจ่มใส มองโลกในแง่ดี	4.20	0.86	มาก
2. จิตใจมั่นคงสุขุมรอบคอบ	4.03	0.94	มาก
3. เป็นกันเอง อ่อนน้อมถ่อมตน เข้ากับผู้อื่น ได้	4.04	0.90	มาก
4. ให้การต้อนรับและอำนวยความสะดวกแก่ ผู้มาติดต่อ	4.01	0.90	มาก
5. มองบุคคลอื่นและผู้ร่วมงานในแง่ดี	3.92	0.84	มาก
6. สามารถจูงใจนักศึกษาที่รับผิดชอบได้	3.48	0.98	มาก
7. ไม่เห็นแก่ตัวและไม่เอาเปรียบผู้อื่น	3.99	0.95	มาก
8. ติดต่อได้ถามทุกข์สุขของนักศึกษาเสมอ	3.49	1.06	มาก
9. มีสุขภาพดี	4.14	0.91	มาก
10. สุภาพอ่อนโยน ร่าเริงแจ่มใส	4.11	0.87	มาก
11. กระตือรือร้นและกระฉับกระเฉงในการ ทำงาน	4.10	0.89	มาก
12. มีความสนใจในการตอบคำถาม	4.03	0.90	มาก
13. มีมานะอดทนในการทำงาน	4.13	0.88	มาก
14. แก้ปัญหาเฉพาะหน้าในการพบกลุ่มได้	3.94	0.84	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับที่พึงประสงค์
15. ควบคุมอารมณ์ของตนได้	4.07	0.88	มาก
16. แต่งกายสะอาดเรียบร้อยถูกกาลเทศะ	4.25	0.85	มาก
17. มีน้ำใจต่อบุคคลทั่วไป	4.03	0.81	มาก
18. ยึดมั่นในศีลธรรมอันดีมีความจริงใจและมีสัจจะ	4.07	0.83	มาก
19. ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย	4.01	0.82	มาก
20. วางตัวต่อนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม	4.06	0.87	มาก
21. ปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์	4.30	0.78	มาก
22. เป็นผู้รู้จักการเสียสละเพื่อส่วนรวม	4.06	0.87	มาก
รวม	4.02	0.88	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดีโดยรวมอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มาก ($\bar{X} = 4.02$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 4.30$) และรองลงมาคือ แต่งกายสะอาดเรียบร้อยถูกกาลเทศะ ($\bar{X} = 4.25$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายชื่อ

ทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับที่พึงประสงค์
1. มีความรู้ในวิชาในเรื่องที่สอนเป็นอย่างดี	4.30	0.76	มาก
2. วางแผนการสอนและเตรียมการสอนไว้เป็นอย่างดี	4.21	0.77	มาก
3. รู้จักยืดหยุ่นเวลาไม่เคร่งครัดจนเกินไป	3.95	0.84	มาก
4. ใช้กระบวนการกลุ่มให้นักศึกษารู้จักแสดงความคิดเห็น	3.91	0.82	มาก
5. สอนให้นักศึกษาคิดเป็นและปฏิบัติงานได้	4.04	0.85	มาก
6. จัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสม			
7. ชักถามนักศึกษาเพื่อวัดความเข้าใจในเรื่องที่กำลังเรียน	4.03	0.92	มาก
8. ชักถามความเข้าใจเมื่อสอนจบบทเรียนแต่ละครั้ง	4.06	0.91	มาก
9. ตรวจงานที่มอบหมายให้ปฏิบัติทุกครั้ง	3.90	0.89	มาก
10. แจ้งให้นักศึกษาได้รับรู้ผลการทํางาน	3.73	0.80	มาก
11. เน้นการวัดผลด้านการปฏิบัติ	3.88	0.90	มาก
12. วิธีการวัดผลที่ใช้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร	3.87	0.80	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
13. ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ผลการเรียนของตนเองได้	3.75	0.89	มาก
14. ใช้วิธีการทดสอบและประเมินผลหลายวิธี	3.75	0.93	มาก
รวม	3.94	0.88	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มาก ($\bar{X} = 3.94$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความรู้ในวิชาในเรื่องที่สอนเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.30$) และรองลงมาคือ วางแผนการสอนและเตรียมการสอนไว้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.21$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
ครูประจำกลุ่มในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ เป็นการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษา
ทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนก
ตามตัวแปร 4 ตัวแปร คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ ดังรายละเอียดในตาราง 7-12

ตาราง 7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
ของครูประจำกลุ่ม โดยรวมและรายด้านจำแนกตามเพศ

ความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม	นักศึกษาเพศชาย (N=98)		นักศึกษาเพศหญิง (N=315)		t
	X	S.D.	X	S.D.	
1. ด้านความรับผิดชอบต่องาน ในหน้าที่	3.93	0.55	3.88	0.57	0.77
2. ด้านความเข้าใจตนเอง เป็นอย่างดี	4.04	0.57	4.02	0.55	0.43
3. ด้านทักษะในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	3.94	0.57	3.94	0.57	0.01
รวม	3.98	0.50	3.96	0.50	0.46

จากตาราง 7 พบว่านักศึกษาทางไกลเพศชายมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม โดยรวมอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มากทุกด้าน ($\bar{X} = 3.93-4.04$)

นักศึกษาทางไกลเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม โดยรวมอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มาก ($\bar{X} = 4.02$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มากทุกด้าน ($\bar{X} = 3.93-4.04$)

กล่าวโดยสรุปนักศึกษาทางไกลเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของครูประจำกลุ่มโดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม	df	ss	MS	F
1. ด้านความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.10	0.05	0.16
ภายในกลุ่ม	410	129.93	0.32	
รวม	412	130.03		
2. ความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.98	0.49	1.60
ภายในกลุ่ม	410	125.05	0.31	
รวม	412	126.03		
3. ด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.36	1.18	3.67*
ภายในกลุ่ม	410	132.09	0.32	
รวม	412	134.46		

ตาราง 8 (ต่อ)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม	df	ss	MS	F
4. รวมทุกด้าน				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.82	0.41	1.66
ภายในกลุ่ม	410	100.97	0.25	
รวม	412	101.79		

จากตาราง 8 พบว่านักศึกษาทางไกลที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ และด้านความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดีพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบว่า ในรายคู่ใดมีความแตกต่างกันบ้าง จึงนำไปทดสอบตามวิธีการของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls) ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นนักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านทักษะในการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอน เป็นรายคู่

อายุ	$\bar{X}$	กลุ่มอายุ		
		มากกว่า 25 ปี 3.74	14 - 18 ปี 3.95	19 - 25 ปี 3.98
มากกว่า 25 ปี	3.74	-	0.21 *	0.24 *
14 - 18 ปี	3.95		-	0.03
19 - 25 ปี	3.98			-

จากตาราง 9 เปรียบเทียบคะแนนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ตาม
ความคิดเห็นของนักศึกษาที่อยู่ในกลุ่มอายุ 19-25 ปี กับอายุมากกว่า 25 ปี และนักศึกษาที่อยู่ใน
ในกลุ่มอายุ 14-18 ปี กับกลุ่มอายุ 19-25 ปี มีความเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
ครูประจำกลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูประจำกลุ่ม	ระดับมัธยมศึกษา- ตอนต้น (N=212)		ระดับมัธยมศึกษา- ตอนปลาย (N=201)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านความรับผิดชอบต่อ งานในหน้าที่	3.94	0.52	3.85	0.06	1.64
2. ด้านความเข้าใจตนเอง เป็นอย่างดี	4.06	0.53	3.98	0.57	1.49
3. ด้านทักษะในการจัด กิจกรรมการเรียน การสอน	4.00	0.57	3.87	0.57	2.31*
รวม	4.00	0.54	3.91	0.58	1.81

จากตาราง 10 พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีระดับการศึกษาต่างกันต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบว่า ในรายคู่นี้มีความแตกต่างกันบ้าง จึงนำไปทดสอบตามวิธีการของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls) ดังตาราง 11

ตาราง 11 วิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ด้านความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี และด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมและรายด้านจำแนกตามอาชีพ

ความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม	แหล่งความแปรปรวน	df	ss	MS	F
ด้านความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่	ระหว่างกลุ่ม	4	1.96	0.65	2.09
	ภายในกลุ่ม	409	128.07	0.31	
		413	130.03		
ด้านความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี	ระหว่างกลุ่ม	4	1.32	0.44	1.44
	ภายในกลุ่ม	409	124.70	0.30	
		413	126.02		

ตาราง 11 (ต่อ)

ความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม	แหล่งความ แปรปรวน	df	ss	MS	F
ด้านทักษะในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	4	3.64	1.24	3.78*
	ภายในกลุ่ม	409	130.81	0.32	
		413	134.46		
	รวม				
	ระหว่างกลุ่ม	4	1.92	0.64	2.62
	ภายในกลุ่ม	409	99.87	0.24	
	รวม				
	รวม	413	101.79		

จากตาราง 11 พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดีแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของนิวแมน คูลส์ (Newman-Keuls) พบผลดังตาราง 12

ตาราง 12 ทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามอาชีพเป็นรายคู่

ความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม	ประเภทของอาชีพ	อื่น ๆ รับจ้าง ค้าขาย ทำการเกษตร				
		$\bar{X}$	3.75	3.93	4.00	4.28
ด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	อื่น ๆ	3.75	-	0.18	0.25	0.53*
	รับจ้าง(ในโรงงาน)	3.93	-	-	0.07	0.35*
	ค้าขาย	4.00	-	-	-	0.28
	ทำการเกษตร	4.28	-	-	-	-

จากตาราง 12 พบว่านักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพทำการเกษตร มีคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างจากความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพอื่น ๆ และนักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพทำการเกษตร มีคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างจากความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพรับจ้าง (ในโรงงาน)

ตอนที่ 4 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ของครูประจำกลุ่มในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อมูลที่น่าสนใจในตอนนี้เป็นคำตอบจากแบบสอบถามปลายเปิดซึ่งเป็นความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะของนักศึกษาทางไกล ที่ตอบแบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 220 คน จากกลุ่มตัวอย่าง
ทั้งหมด 420 คน คิดเป็นร้อยละ 56.60 การนำเสนอข้อมูลแบ่งเป็น 2 ตอนย่อย ดังนี้

4.1 ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่

ความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
ซึ่งแสดงค่าความถี่เป็นร้อยละ ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 13

4.2 ข้อเสนอแนะของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่

ความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
ซึ่งแสดงค่าความถี่เป็นร้อยละ ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 14

ตาราง 13 ค่าความถี่ของความคิดเห็นนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
ครูประจำกลุ่มในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม	ความถี่	ร้อยละ
1. ด้านความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่		
1.1 ครูประจำกลุ่มเข้าห้องสอนไม่ตรงเวลา	60	
1.2 ครูประจำกลุ่มบางคนขาดการพบกลุ่มบ่อย	45	
1.3 ครูประจำกลุ่มไม่ชี้แจงผลการสอบให้ทราบทุกครั้ง	27	
1.4 ครูประจำกลุ่มควรสนใจและเอาใจใส่นักศึกษา สม่ำเสมอ	25	
รวม	157	38.01
2. ด้านความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี		
2.1 ครูประจำกลุ่มชอบพูดเรื่องของตนเองให้นักศึกษาฟัง	31	
2.2 ครูประจำกลุ่มพูดเรื่อนักศึกษาตามไม่ทัน	24	
2.3 ครูประจำกลุ่มควรนำจิตวิทยาการสอนผู้ใหญ่มาใช้ ประกอบการสอนให้มาก	41	
รวม	96	23.40
3. ด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน		
3.1 ครูประจำกลุ่มใช้กระบวนการพบกลุ่มเพื่อแสดง ความคิดเห็นน้อยเกินไป	31	
3.2 ใช้วิธีการวัดผลประเมินผลวิธีเดียว	36	

ตาราง 13 (ต่อ)

ความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม	ความถี่	ร้อยละ
3.3 ครูประจำกลุ่มมีอุปกรณ์การสอนน้อยเกินไป	52	
3.4 ครูประจำกลุ่มสอนเฉพาะเนื้อหาในหนังสือเป็นส่วนใหญ่	43	
3.5 ควรหาเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ มาใช้กับนักศึกษาให้มากขึ้น	47	
รวม	209	50.60

จากตาราง 13 พบว่า นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม มีความถี่มากที่สุดทั้งสามด้าน คือ ความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ข้อครูประจำกลุ่มเข้าห้องสอนไม่ตรงเวลา ความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี ข้อครูประจำกลุ่มควรนำจิตวิทยาการสอนผู้ใหญ่มานำประกอบการสอนให้มากขึ้น และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อครูประจำกลุ่มมีอุปกรณ์การสอนน้อย จำนวน 60,41 และ 52 คน ตามลำดับ

ตาราง 14 ค่าความถี่ของข้อเสนอแนะนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
ครูประจำกลุ่มในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม	ความถี่	ร้อยละ
1. ด้านความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่		
1.1 ครูประจำกลุ่มควรเข้าสอนให้ตรงเวลา	68	
1.2 ครูประจำกลุ่มควรมาพบกลุ่มทุกครั้ง	28	
1.3 ครูประจำกลุ่มควรแจ้งผลการสอบให้ทราบทุกครั้ง	25	
1.4 ครูประจำกลุ่มควรสนใจและเอาใจใส่นักศึกษา สม่ำเสมอ	30	
รวม	151	36.56
2. ด้านความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี		
2.1 ครูประจำกลุ่มไม่ควรพูดเรื่องของตนเองให้นักศึกษาฟัง	28	
2.2 ครูประจำกลุ่มไม่ควรพูดเร็วจนนักศึกษาตามไม่ทัน	34	
2.3 ครูประจำกลุ่มควรนำจิตวิทยาการสอนผู้ใหญ่มารู้ ประกอบการสอนให้มากขึ้น	52	
รวม	114	27.60
3. ด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน		
3.1 ครูประจำกลุ่มควรใช้กระบวนการพบกลุ่มเพื่อแสดง ความคิดเห็นน้อยให้มากขึ้น	31	
3.2 ใช้วิธีการวัดผลประเมินผลหลายวิธี	58	

ตาราง 14 (ต่อ)

ความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม	ความถี่	ร้อยละ
3.3 ครูประจำกลุ่มควรหาอุปกรณ์การสอนมาใช้ประกอบ การสอนให้มากขึ้น	53	
3.4 ครูประจำกลุ่มควรมีความรู้ในเรื่องที่สอนเป็นอย่างดี	25	
3.5 ครูประจำกลุ่มควรหาเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ มาใช้ สอนนักศึกษาให้มากขึ้น	48	
รวม	215	52.05

จากตาราง 14 พบว่า นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม มีความถี่มากที่สุดในสามด้าน คือ ความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ข้อครูประจำกลุ่มเข้าห้องสอนไม่ตรงต่อเวลา ความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี ข้อครูประจำกลุ่มพูดเร็ว นักศึกษาฟังไม่ทัน และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ข้อครูประจำกลุ่มมีอุปกรณ์การสอนน้อยเกินไป จำนวน 68, 52 และ 53 ตามลำดับ

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาในบทนี้ ผู้วิจัยขอเสนอขั้นตอนเรียงลำดับ คือ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล การวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ตามทัศนะของนักศึกษาทางไกล ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใน 3 ลักษณะ คือ ความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี และ ทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. เพื่อเปรียบเทียบคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มทั้ง 3 ลักษณะ ตามทัศนะของนักศึกษาทางไกล ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยพิจารณาจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะของนักศึกษาทางไกล ที่มีต่อคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มทั้ง 3 ลักษณะ คือ ความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี และ ทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาทางไกลที่ลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย พุทธศักราช 2530 วิธีเรียนทางไกล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 16 ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ได้แก่ อำเภอเสนา อำเภอบางบาล อำเภอผักไห่ อำเภอบางซ้าย อำเภอลาดบัวหลวง อำเภอบางไทร อำเภอ บางปะอิน อำเภอวังน้อย อำเภออุทัย อำเภอนครหลวง อำเภอบางปะหัน อำเภอบ้านแพรก อำเภอเมืองราช อำเภอท่าเรือ อำเภอภาชี และอำเภอพระนครศรีอยุธยา จำนวน 11,216 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาทางไกลที่ลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย พุทธศักราช 2530 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 420 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาทางไกล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มตามทัศนะของนักศึกษาทางไกล 3 ลักษณะ คือ มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ มีความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี และมีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) คือ เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้นักศึกษาทางไกลแสดงความคิดเห็น ปัญหา ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มในด้านต่าง ๆ

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือผู้อำนวยการการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักศึกษาทางไกลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ในเดือนธันวาคม 2538 โดยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลไปยังหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ อำเภอเสนา บางปะอิน วังน้อย และบางบาล จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 420 คน ได้แบบสอบถาม

กลับคืนมาครบ เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนํามาแบบสอบถามไปอธิบาย ซึ่งแจ้งการตอบคําถามนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย แล้วให้นักศึกษาตอบทันที เมื่อนํามาตรวจสอบความสมบูรณ์ ปรากฏว่ามีแบบสอบถามที่สมบูรณ์ และสามารถวิเคราะห์ได้ 413 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.33

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว ใช้วิธีนับความถี่และคำนวณค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน คำนวณความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยรวม
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวมและรายด้าน เพื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามเพศ และระดับการศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มใช้สถิติทดสอบที (t-test statistic) และมากกว่า 2 กลุ่มใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test statistic)
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยรวม และรายด้าน เพื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามอายุและอาชีพ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) และเมื่อพบความแตกต่างก็นำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของนิวแมน คูลส์ (Newman-Keuls)
5. วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการนับความถี่และคำนวณค่าร้อยละ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับพึงประสงค์มาก
2. นักศึกษาทางไกลที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. นักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. นักศึกษาทางไกลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
5. นักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
6. ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาทางไกล ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม พบว่า ด้านความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ครูประจำกลุ่มไม่เข้าสอนให้ตรงเวลา ด้านความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า ครูประจำกลุ่มไม่นำจิตวิทยาการสอนผู้ใหญ่มาใช้มากนัก เช่น การพูดเร็วเกินไปผู้ใหญฟังไม่ทัน และด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า ครูประจำกลุ่มมีอุปกรณ์การสอนมาช่วยประกอบการเรียนน้อยเกินไป
7. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ

ครูประจำกลุ่ม พบว่า ด้านความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะว่า ครูประจำกลุ่มควรเข้าห้องสอนให้ตรงเวลา ด้านความเข้าใจตนเองเป็นอย่างไร นักศึกษาส่วนใหญ่ มีข้อเสนอแนะว่า ครูประจำกลุ่มควรนำจิตวิทยาการสอนผู้ใหญ่มานำประกอบ การสอนให้มากขึ้น เช่น ไม่ควรพูดเร็วจนเกินไปผู้ใหญ่มองไม่ทัน และด้านทักษะในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน นักศึกษาส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะว่า ครูประจำกลุ่มควรหาอุปกรณ์การสอนมาใช้ ประกอบในการสอนให้มากขึ้น

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. นักศึกษาทางไกล มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ด้านความเข้าใจตนเอง เป็นอย่างดี และด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มาก ($\bar{X} = 3.96$) ซึ่งถือว่า ผู้ที่จะเข้ามาเป็นครูประจำกลุ่มนั้นจำเป็นต้องมีคุณลักษณะตามที่นักศึกษาทางไกลพึงประสงค์ ในด้านความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ด้านความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี และในด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องและเป็นไปตามทัศนะของคัตต์ (Kidd, 1973 : 292-307) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มดังกล่าวจะมีส่วนทำให้การพบกลุ่มแต่ละครั้งประสบความสำเร็จ ครูประจำกลุ่ม ซึ่งเป็นผู้ประสานให้เกิดกิจกรรมการเรียน เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ แก้ปัญหาการเรียน แนะนำ การเลือกเรียนวิชาต่าง ๆ รวมทั้งการตรวจแบบฝึกหัด (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2530 : 68) ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นว่า ผู้ที่จะเป็นครูประจำกลุ่มนั้น จะต้องมีความรู้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งสามด้านอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.95$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเทคโนโลยีและความเจริญด้านต่าง ๆ มีมากขึ้น นักศึกษา

จึงจำเป็นต้องปรับตัว โดยการศึกษาหาความรู้เพิ่มขึ้นเพื่อเป็นการพัฒนาตนเองให้ทันสภาพปัจจุบัน ดังนั้นเมื่อมีโอกาสเข้ามาศึกษาเล่าเรียนจึงมีความคิดเห็นว่า ครูประจำกลุ่มควรมีทักษะในการกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับยุคสมัย มีความรู้ในเรื่องที่จะสอนและเตรียมการสอนเป็นอย่างดี

ด้วยเหตุผลข้างต้นลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม จึงจำเป็นต้องมีความรู้ในเนื้อหาเป็นอย่างดี มีทักษะในการสอนและมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่ได้อย่างเหมาะสม โดยให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน ผู้สอนจะต้องเป็นผู้ใหญ่พยายามเรียนรู้นิสัย บุคลิกภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนแต่ละคน (อุณา นพคุณ. 2527 : 188-189)

2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มของนักศึกษาทางไกลที่มีเพศต่างกัน พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงได้รับการปฏิบัติในด้านการเรียนการสอน การปฏิบัติกิจกรรม การแนะแนว การแก้ปัญหาการเรียน และการพัฒนาคุณภาพชีวิตจากครูประจำกลุ่มอย่างเท่าเทียมกัน จึงทำให้นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มไม่แตกต่างกัน

3. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มของนักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกัน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาทางไกลให้ความสำคัญกับผู้เป็นครูประจำกลุ่มเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์เหมือนกัน จึงทำให้นักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้คงเป็นเพราะว่า คนที่มีวัยต่างกันจะมีบุคลิกภาพ ทัศนะ และประสบการณ์แตกต่างกัน โดยเฉพาะด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งประกอบไปด้วยตัวครูผู้สอน เนื้อหาสาระที่นำมาสอน เทคนิคและวิธีการสอนเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่

ซึ่งคนที่วิจัยต่างกันย่อมมีความคิดเห็นแตกต่างกันไป จากการทดสอบรายคู่ พบว่านักศึกษาทางไกลในกลุ่มที่มีอายุ 19-25 ปี กับอายุมากกว่า 25 ปี และนักศึกษาทางไกลในกลุ่มอายุ 14-18 ปี กับนักศึกษาทางไกลกลุ่มอายุ 19-25 ปี มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะนักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีอายุที่แตกต่างกัน จึงทำให้ความคิดเห็นต่างกันไปด้วย

4. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มของนักศึกษาทางไกล ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สภาพการจัดการศึกษาทางไกล ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้ระเบียบการและข้อบังคับต่าง ๆ เหมือนกัน จึงทำให้นักศึกษาทั้งสองระดับมีความคิดเห็นที่สอดคล้อง และแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้คงเป็นเพราะว่า นักศึกษาทางไกลที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความเคยชินกับการเรียนการสอนในระบบโรงเรียน โดยมีครูเป็นผู้สอนหรือถ่ายทอดความรู้ให้ จึงมีความคิดเห็นที่ต้องการให้ครูประจำกลุ่มมีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่านักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มมากที่สุด ($\bar{X} = 4.00$) และนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มมาก ($\bar{X} = 3.91$)

5. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มของนักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพต่างกัน พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สภาพการจัดการศึกษาและการปฏิบัติต่อนักศึกษาในด้านการเรียนการสอน รวมทั้งระเบียบข้อบังคับ ให้ความเสมอภาคแก่นักศึกษาทุกคน ไม่ว่าอาชีพใด ทั้งนี้เนื่องมาจากการศึกษาทางไกลเป็นการศึกษาระบบเปิด ที่เปิดโอกาสและขยายโอกาสให้กับผู้เรียน โดยไม่จำกัดเพศ

วัย อาชีพ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2527 : 1)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนความคิดเห็น พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพทำการเกษตร มีคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างจากความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพอื่น ๆ และนักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพทำการเกษตร มีคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แตกต่างจากความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพรับจ้าง (ในโรงงานอุตสาหกรรม)

6. ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ พบว่า นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าครูประจำกลุ่มไม่เข้าสอนให้ตรงเวลาโดยมีความถี่สูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูประจำกลุ่มมีภาระหน้าที่หลายด้าน เช่น ด้านธุรการ ด้านการแนะแนวและการประชาสัมพันธ์ เป็นทั้งที่ปรึกษา ผู้แนะนำและเป็นที่ปรึกษา (แคส และ แครมทรี. 1956 : 49-54) จึงส่งผลให้ครูประจำกลุ่มเข้าสอนไม่ตรงเวลา ประกอบกับนักศึกษาส่วนใหญ่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม การเข้าทำงานในแต่ละวันต้องตรงต่อเวลา เมื่อมาเรียนจึงต้องการให้ครูประจำกลุ่มเข้าสอนให้ตรงเวลาเช่นเดียวกัน

ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ครูประจำกลุ่มไม่นำเอาจิตวิทยาการสอนผู้ใหญ่มาใช้ในการสอนมากนัก เช่น พูดเร็วเกินไปผู้ใหญ่ฟังไม่ทัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ใหญ่ยังมีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของร่างกาย ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ เช่น สมองเฉื่อยชา สายตาพร่ามัวมองเห็นไม่ค่อยชัดและหูเสื่อมประสิทธิภาพในการรับฟังไม่ชัดเจน (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 72) จึงมีผลทำให้นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มด้านความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี เป็นไปในลักษณะดังกล่าว

ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า

ครูประจำกลุ่มมีอุปกรณ์การสอนน้อยเกินไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการพบกลุ่มแต่ละครั้งมีเวลาน้อย มีกิจกรรมการเรียนการสอนหลายวิชา ตลอดจนมีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตอีกด้วย เพื่อให้กระบวนการในการพบกลุ่มดำเนินไปด้วยดีตามข้อจำกัดของเวลา ครูประจำกลุ่มจึงรวบรัดตัดตอน ใช้วิธีสอนแบบบรรยายมากกว่าการอภิปรายหรือวิธีการอื่น ๆ ที่เน้นกระบวนการคิดเป็น นอกจากนี้ ยังละเลยการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน นักศึกษาจึงมีความคิดเห็นว่าครูประจำกลุ่มมีอุปกรณ์การสอนน้อยเกินไป

7. ข้อเสนอแนะของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม พบว่า ด้านความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะว่าครูประจำกลุ่มควรเข้าสอนให้ตรงเวลา ด้านความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี นักศึกษาส่วนใหญ่เสนอแนะว่าครูประจำกลุ่มควรนำเอาจิตวิทยาการสอนผู้ใหญ่มาใช้ประกอบการสอนให้มากขึ้น เช่น ไม่ควรพูดเร็วจนเกินไป ผู้ใหญ่ฟังไม่ทัน และด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะว่าครูประจำกลุ่มควรหาอุปกรณ์การสอนมาใช้ประกอบการสอนให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ได้ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ซึ่งเป็นข้อมูลเสนอกรมการศึกษานอกโรงเรียน ดังนี้

1. ในการจัดบุคคลให้เป็นครูประจำกลุ่ม ควรประเมินคุณลักษณะผู้ที่จะมาเป็นครูประจำกลุ่ม โดยเน้นความสำคัญ ด้านความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดีเป็นอันดับแรก ด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอันดับสอง และด้านความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่เป็นอันดับสาม

2. การประชุมสัมมนาครูประจำกลุ่ม ควรนำปัญหาและข้อเสนอแนะไปเสนอในที่ประชุม เพื่อให้ครูประจำกลุ่มได้ตระหนักถึงความสำคัญ เช่น การเข้าห้องสอนตรงเวลา มีการวางแผนและเตรียมการสอนอย่างดี

3. เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถของผู้ที่จะมาเป็นครูประจำกลุ่ม การเรียนการสอนนอกโรงเรียน ศูนย์การเรียนนอกโรงเรียนภาค หรือศูนย์การเรียนนอกโรงเรียน จังหวัด ควรจัดทำคู่มือการเตรียมตัวเป็นครูประจำกลุ่ม โดยรวบรวมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ครูประจำกลุ่มไว้ในคู่มือดังกล่าว ซึ่งเอกสารนี้จะช่วยให้ครูประจำกลุ่ม เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง กับงานการเรียนการสอนนอกโรงเรียน และผู้บริหารดำเนินกิจกรรมไปด้วยความเรียบร้อยและมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. นอกจากจะศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ตามความคิดเห็นของ นักศึกษาทางไกลแล้ว น่าจะได้ทำการศึกษาจากความคิดเห็นของผู้บริหารและหัวหน้างานสายอาชีพ เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ใดที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง แต่ละกลุ่มมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อจะได้นำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. ควรศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะของ ครูประจำกลุ่มในสภาพที่เป็นจริง เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับคุณลักษณะของครูประจำกลุ่มที่พึงประสงค์

3. ควรศึกษาเพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานของครูประจำกลุ่มการเรียนการสอนทางไกล ว่ามี ความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายมากน้อยเพียงไร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กนกพรรณ สุวรรณพิทักษ์. สมรรถภาพที่พึงปรารถนาของครูประจำกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียน
สายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยวิธีเรียนทางไกล ตามทัศนะของผู้ดำเนินงาน
ครูประจำกลุ่มและนักศึกษา ในจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม กรุงเทพมหานคร :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532. อัดสำเนา.

การฝึกหัดครู,กรม. ครูกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา,
2520.

✓ การศึกษานอกโรงเรียน,กรม. การศึกษาทางไกล 32-35. กรุงเทพฯ : พรวนเนกการพิมพ์,
2535.

————. การศึกษาทางไกล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา,2528.

————. การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา,2532.

————. คู่มือการดำเนินงานการจัดการศึกษานอกโรงเรียน สายสามัญ พ.ศ.2530.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.

————. คู่มือครูประจำกลุ่มการศึกษาทางวิทยุและไปรษณีย์. กรุงเทพฯ : องค์การทหาร
ผ่านศึก, 2529.

✓ การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้,ศูนย์. แนวทางการปฏิบัติกิจกรรม. สงขลา : โรงพิมพ์
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้, 2530.

————. ความเป็นเยี่ยม. สงขลา : โรงพิมพ์ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้, 2533.

ชนะ เพชรรัตน์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ตามหลักสูตรการศึกษา
ผู้ใหญ่เปิดเสรีระดับที่ 3 - 4 โดยใช้กระบวนการสอนต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526. อัดสำเนา.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. "ระบบการสอนทางไกลกับการศึกษาระบบเปิด," การศึกษานอกโรงเรียน.
21 : 19 - 20 ; มิถุนายน - กรกฎาคม 2527.

- ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ. วิธีทางสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- ✓เชิยรศรี วิวิธสิริ. การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน : เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
- ณรงค์ จริยวิทยานนท์ และปรียานุช จริยวิทยานนท์. จิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : อีสานการพิมพ์, 2526.
- ✓เทคโนโลยีทางการศึกษา, ศูนย์. คู่มือการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ การศึกษาทางไกล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศาสนา, 2533.
- . คู่มือการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ การเรียนทางไกล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.
- ธัญวดี ทัทกฤษณ์. ครุกับความเข้าใจและการรับรู้จุดประสงค์ของโครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบ เบ็ดเสร็จ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2522. อัดสำเนา.
- ธีระบุทธ์ เสนิย์วงศ์ ณ อยุธยา. "การบริหารการศึกษาทางไกล," ในเอกสารการสอนชุดวิชา การศึกษาทางไกล. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2534.
- นฤมล ดันสุรเศรษฐ์ และสมประสงค์ วิทยเกียรติ. "การใช้การศึกษาทางไกลสำหรับการศึกษานอกระบบโรงเรียนในประเทศไทย," เอกสารการสอนชุดวิชาการศึกษาทางไกล. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2534.
- . คู่มือการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ การเรียน ทางไกล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.
- นิยม จิมตระกูล. กระบวนการกลุ่ม. ลพบุรี : ภาควิชาจิตวิทยาและแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูเทพสตรี, 2526.

เบญจพร ใช้เทียมศิลป์. บทบาทที่คาดหวังและปฏิบัติจริงของผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
ระดับ 3 - 4 ตามทัศนะเจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน ผู้บริหาร ผู้สอน และ
นักศึกษาผู้ใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อัดสำเนา.

ประยงค์ เนาวบุตร. คุณลักษณะที่พึงปรารถนาของครูโรงเรียนชุมชนตามทัศนะของผู้บริหารการศึกษา
ครู และประชาชน ในจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

ประโยชน์ จันทโชติ. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.

พนัส หันนาคินทร์. การบริหารบุคลากรในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์, 2526.

พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์. การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง. กรุงเทพฯ : กิ่งจันทร์การพิมพ์,
ม.ป.ป.

พิมพ์พร อินทจักร์. ความคิดเห็นของครูประจำกลุ่มที่มีต่อคู่มือการเรียนทางวิทยุและทางไปรษณีย์
วิชาภาษาไทย 2 หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3 ในเขตภาคเหนือ.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
อัดสำเนา.

พุทธชาติ ราชปรีชา. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2524.

มนัส ภาควิม. พฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจและด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนของครู
ผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.

มานพ เลาวกุล. การศึกษาค้นหาและความต้องการของครูประจำกลุ่มการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ
ระดับ 3-4 ทางวิทยุและไปรษณีย์เขตภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

โมหันหมัด อับดุลการเคร์ และสมจิตร สร้อยสุริยา. คู่มือปฏิบัติการศึกษานอกโรงเรียน.
กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2525.

- ✓ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. สถิติวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2531.
- วิจิตร ภักดิ์รัตน์. สรุปผลการประชุมสัมมนานักการศึกษาทางไกลและผู้เกี่ยวข้อง ครั้งที่ 1 แนวโน้มการศึกษาทางไกล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.
- วิจิตร ศรีสอาน. การศึกษาทางไกล. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2529.
- วิรุฬห์ นิลโมจน์. บทบาทและงานของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับวิชาชีพ. ฝ่ายวิจัยและประเมินผล ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้, 2530. อุดสาเนา.
- วีระชัย มีชอบธรรม. การพัฒนาการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2519. อุดสาเนา.
- _____. การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2520.
- ศุภร ศรีแสน. การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ประสานการพิมพ์, 2523.
- ✓ สมชาย ทิปกร. คู่มือการจัดกิจกรรมพบกลุ่ม. ระยอง : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออก, 2531.
- สมบุญ ชิตพงษ์. การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือวัดผล. กรุงเทพฯ : สภาท่างานทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- สมบุญ ศาลยาชีวิน. จิตวิทยาเพื่อการศึกษาผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : อีสานการพิมพ์, 2526.
- สวัสดิ์ ประทุมราช. สถิติมูลฐานทางจิตวิทยาและการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2526.
- สารานุกุล คําพรหม. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3-4 ตามทัศนะของผู้เรียน ผู้สอนและผู้บริหารในจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อุดสาเนา.
- ✓ สิรินาถ ราชเดิม. การศึกษาความคิดเห็นในการพบกลุ่มของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อุดสาเนา.

- สุชาติ หุดม่อง. พฤติกรรมการสอนด้านการอภิปรายและด้านการถามตอบของครูผู้สอนการศึกษา
ผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- สุเทพ อ่วมเจริญ. การปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนของครูประจำกลุ่มการศึกษาทางวิทยุ
และไปรษณีย์. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529.
อัดสำเนา.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. พิมพ์ครั้งที่ 2. ทิพย์อักษรการพิมพ์, 2524.,
———. จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- ✓ สุนทร โคตรบรรเทา. การศึกษานอกโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 5. อักษรสยามการพิมพ์, 2524.
- ✓ เสาวนีย์ เลวลีย์. การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ :
ภาคการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
- อดิศักดิ์ ศรีภูม้น. การศึกษาค้นหาการเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักศึกษาผู้ใหญ่
ตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2520. อัดสำเนา.
- อเนกกุล กรีนแสง. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เศส, 2528.
- อุดม เขยทิววงศ์. การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์,
2529.
- ✓ อุบล ทศนโกวิท. การศึกษาเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังเกี่ยวกับการพบกลุ่ม
ของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 3 - 4 ทางวิทยุไปรษณีย์ ในเขตการศึกษา
นอกโรงเรียนภาคกลาง. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- ✓ อุษา เทียนทอง. ลักษณะการจัดกิจกรรมพบกลุ่มการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4
ทางวิทยุไปรษณีย์ ในเขตภาคกลาง. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

อันทา นพคุณ. การเรียนรู้การสอนผู้ใหญ่เพื่อพัฒนาศักยภาพกรมรมนัย. กรุงเทพฯ :
 กรุงเทพมหานคร, 2527.

———. การศึกษานอกโรงเรียน. โรงพิมพ์เจริญผล, 2523.

Beck, William R. "Pupil Perception of Teacher Merit : A Factor Analysis
 of Five Postulated Dimensions," The Journal of Education
Research. 61 : 127 - 128 ; November, 1976.

Cass, Angelica W. and Arthur P. Crabtree. Noble and Noble. New York :
 Harper and Row, 1956. 274 p.

Grotelueschen, Arden D. and others. Evaluation in Adult Basic Education,
How and Why. Illinois, The Interstate Printer's Publishers, Inc.,
 1973. 274 p.

✓ Hearld, James E. and Samuel A. Moore. The Teacher and Administrative
Relationship in School System. New York, The Macmillan Company,
 1968. 342 p.

Holmberg, B. Status and Trends of Distance Education. New York : Nichols
 Publishing Company, 1981.

Kidd, J.R. How Adult Learn. New York, Association Press, 1973. 318 p.

Knowles, Malcolm, S. The Modern Practice of Adult Education. New York,
 Association Press, 1970. 348 p.

Langerman, Phillip D. You Can Be a Successful Teacher of Adults,
 Washington.D.C. : National Association for Public Continuting
 and Adult Education, 1974.

Simpson, J.A. Today and Tomorrow in European Adult Education. Paris,
 Council of Europe Stracbourg, 1972. 223 p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์	ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. นายอภิชาติ จีระวุฒิ	นักวิชาการ 7 เขตการศึกษา 6
3. นายวีระ จันทงค์	ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดลพบุรี

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบตาม

ที่ ทม. 1007/4331

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

20 กันยายน 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดลพบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายจิรศักดิ์ โรจนเสน เป็นนิสิตระดับปริญญาโท

วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญา

นิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มตามทัศนะของนักศึกษาทางไกลในจังหวัด

พระนครศรีอยุธยา

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ ประธาน

ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร กรรมการ

สิ่งที่นิตินิพนธ์ขอความอนุเคราะห์ คือ เรียนเชิญ นายวีระ จันทงค์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ

แบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอ

ขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่บัณฑิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม. 1007/4331

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

20 กันยายน 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายจิรศักดิ์ โรจนเสน เป็นนิสิตระดับปริญญาโท

วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญา

นิพนธ์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มตามทัศนะของนักศึกษาทางไกลในจังหวัด

พระนครศรีอยุธยา

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลัย ประธาน

ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ เรียนเชิญ นายอภิชาติ จิราวุฒิ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ

แบบสอบถาม พร้อมทั้งขอให้นักศึกษาทางไกลตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนกันยายน -

เดือนพฤศจิกายน 2538 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่บัณฑิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว ประสานมิตร โทร.122

ที่ ทม 1007/ 4329 วันที่ 20 กันยายน 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายจิรศักดิ์ โรจนเสน เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
 ปรินทิพินันท์ เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มตามทัศนะของนักศึกษาทางไกล
 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทั้งนี้^๒อยู่ในความควบคุมของ^๑

รศ.ดร.เสาวนีย์ เลี้ยวชัย ประชาน

ดร.ไพฑูรย์ โปธิสาร กรรมการ

สิ่งที่ผิดใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ

แบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่บัณฑิตด้วย

(ดร. ศิริขภา พลสุวรรณ)

คณะบดีมหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

ที่ ศธ 1147/1123

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ถนนโรจนะ อย 13000

27 ตุลาคม 2538

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ บางปะอิน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายจรัสศักดิ์ โรจนะเสน เป็นนิสิตปริญญาโทวิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความประสงค์จะขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาทางไกลเขตอำเภอ บางปะอิน ระหว่างเดือน ตุลาคม - พฤศจิกายน 2538

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความสะดวก กับ นายจรัสศักดิ์ โรจนะเสนด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายประชุม พลเดช)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ฝ่ายบริหาร

โทร. 243033

ที่ ศช 1147/1123

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ถนนโรจนะ อย 13000

27 ตุลาคม 2538

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ บางบาล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายจิรศักดิ์ โรจนเสน เป็นนิสิตปริญญาโทวิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความประสงค์จะขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาทางไกลเขตอำเภอ บางบาล ระหว่างเดือน ตุลาคม - พฤศจิกายน 2538

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความสะดวก กับ นายจิรศักดิ์ โรจนเสนด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายประชุม พลเดช)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ฝ่ายบริหาร

โทร. 243033

ที่ ศช 1147/1123

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ถนนโรจนะ อย 13000

27 ตุลาคม 2538

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ วังน้อย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายจิรศักดิ์ โรจนเสน เป็นนิสิตปริญญาโทวิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความประสงค์จะขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาทางไกลเขตอำเภอ วังน้อย ระหว่างเดือน ตุลาคม - พฤศจิกายน 2538

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความสะดวก กับ นายจิรศักดิ์ โรจนเสนด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายประชุม พลเดช)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ฝ่ายบริหาร

โทร. 243033

ที่ ศษ 1147/1123

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ถนนโรจนะ อย 13000

27 ตุลาคม 2538

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ เสนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายจรัสศักดิ์ โรจนเสน เป็นนิสิตปริญญาโทวิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความประสงค์จะขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาทางไกลเขตอำเภอ เสนา ระหว่างเดือน ตุลาคม - พฤศจิกายน 2538

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความสะดวก กับ นายจรัสศักดิ์ โรจนเสนด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายประชุม พลเดช)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ฝ่ายบริหาร

โทร. 243033

ภาคผนวก ง

รายชื่อศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเสนา
2. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอบางปะอิน
3. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอวังน้อย
4. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอบางบาล

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถามสำหรับงานวิจัย

เรื่อง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ตามทัศนะของนักศึกษาทางไกล

ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แบบสอบถามนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม 3 ลักษณะ คือ ความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 3 ข้อมูลแสดงความคิดเห็น ปัญหา ข้อเสนอแนะของนักศึกษาทางไกลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ในด้านต่าง ๆ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อความแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม

คำชี้แจง ส่วนที่ 1 โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับ
ตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ

[] ชาย

[] หญิง

2. อายุ

[] 14 - 18 ปี

[] 19 - 25 ปี

[] อายุมากกว่า 25 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

[] ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

[] ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

4. อาชีพ

[] รับจ้าง

[] ทหารเกณฑ์

[] ค้าขาย

[] อื่น ๆ (ระบุ)

ตอนที่ 2

ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม 3 ลักษณะ คือ ความรับผิดชอบ
ต่องานในหน้าที่ ความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดีและทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านว่าข้อความต่อไปนี้ เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู
ประจำกลุ่มมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือ

คุณลักษณะของครูประจำกลุ่ม	ที่พึงประสงค์					ไม่ได้ ปฏิบัติ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
<u>ความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่</u>						
1. แน่แนวการพบกลุ่มได้ชัดเจน						
2. จัดกิจกรรมช่วยเหลือให้นักศึกษา แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง						
3. กระตุ้นให้นักศึกษา เกิดการเรียนรู้ได้ ด้วยตนเอง						
4. เสริมแรงให้นักศึกษา เปรียบกับปัญหา ต่าง ๆ ได้ดี						
5. ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล						

คุณลักษณะของครูประจำกลุ่ม	ที่พึงประสงค์					ไม่ได้ปฏิบัติ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
6. แผนแนวการประกอบอาชีพให้กับนักศึกษาได้						
7. ประชาสัมพันธ์การศึกษานอกโรงเรียนให้ประชาชนได้ทราบทันต่อเหตุการณ์						
8. แนะนำนักศึกษาได้ในทุกสถานการณ์						
9. เคารพในสิทธิเสรีภาพของนักศึกษาผู้ใหญ่						
10. รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่						
11. มีระเบียบวินัยตามระเบียบแบบแผนและกฎหมาย						
12. เลื่อมใสในการปกครองแบบประชาธิปไตย						
13. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา						
14. ปฏิบัติตามมติของส่วนรวม						
15. มีจิตใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ เคารพกติกาของกลุ่ม						

คุณลักษณะของครูประจำกลุ่ม	ที่พึงประสงค์					ไม่ได้ ปฏิบัติ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
14. แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้						
15. ควบคุมอารมณ์ของตนได้						
16. แต่งกายสะอาดเรียบร้อยถูกกาล- เทศะ						
17. มีน้ำใจต่อบุคคลทั่วไป						
18. ยึดมั่นในศีลธรรมอันดี						
19. จริงใจและมีสัจจะ						
20. ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย						
21. วางตัวต่อผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม						
22. ปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์						
23. เป็นผู้รู้จักเสียสละ						

คุณลักษณะของครูประจำกลุ่ม	ที่พึงประสงค์					ไม่ได้ปฏิบัติ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
<u>ทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้-</u> <u>การสอน</u> 1. มีความรู้ในวิชาที่สอนหรือเรื่องที่สอนเป็นอย่างดี 2. วางแผนการสอนอย่างมีระบบ 3. เตรียมการสอนไว้เป็นอย่างดี 4. รู้จักยืดหยุ่นเวลาไม่เคร่งครัดจนเกินไป 5. ใช้กระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนรู้จักแสดงความคิดเห็น 6. สอนให้ผู้ใหญ่คิดเป็นและปฏิบัติงานได้ 7. จัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเหมาะสม 8. ซักถามผู้เรียนเพื่อวัดความเข้าใจในเรื่องที่กำลังเรียน 9. ซักถามความเข้าใจเมื่อสอนจบบทเรียนแต่ละครั้ง 10. ตรวจงานที่มอบหมายให้ปฏิบัติทุกครั้ง	 					

คุณลักษณะของครูประจำกลุ่ม	พึงประสงค์					ไม่ได้ปฏิบัติ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
11. แจ้งให้ผู้เรียนได้รับรู้ผลการทำงาน						
12. เน้นการวัดผลด้านการปฏิบัติ						
13. วิธีการวัดผลที่ใช้สอดคล้องกับ จุดประสงค์ของหลักสูตร						
14. ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ผลการเรียนของตนเองได้						
15. ใช้วิธีการทดสอบและประเมินผล หลายวิธี						

ตอนที่ 3

ข้อมูลแสดงความคิดเห็น ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง โปรดเขียนความคิดเห็น ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะ

ที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ดังนี้

1. ความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่

ปัญหา

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

2. ความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี

ปัญหา

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

3. มีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ปัญหา

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

4. ความคิดเห็นเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นายจิรศักดิ์ โรจนเสน
วัน เดือน ปีเกิด	7 ตุลาคม 2501
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 9 หมู่ 8 ตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์ 2 ระดับ 6
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนภูมิประสพสิทธิ์ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ครูประจำกลุ่มศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอบางปะอิน
สภาพภาพครอบครัว	สมรสกับ นางมณี โรจนเสน (ปีระทุม) ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนคลองหนึ่ง(แก้วนิมิตร)
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2510	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดวิเวกวาสุพัธ ตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2513	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนบางปะอิน(วัดเข) ตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2516	ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ. 3) โรงเรียนบางปะอิน "ราชานุเคราะห์ ๑" อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2520	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) วิชาเอกวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2522	ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2539	ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพฯ

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2525 ครูโรงเรียนบ้านหินซ้อน ตำบลแสงพัน อำเภอมวกเหล็ก
จังหวัดสระบุรี
- พ.ศ. 2527 ครูโรงเรียนบ้านแสงพัน ตำบลแสงพัน อำเภอมวกเหล็ก
จังหวัดสระบุรี
- พ.ศ. 2529 ครูโรงเรียนวัดเขาลาดวนาราม ตำบลห้วยแห้ง อำเภอมวกเหล็ก
จังหวัดสระบุรี
- พ.ศ. 2530 ครูโรงเรียนสิทธิพยากรณ์ ตำบลวังน้อย อำเภอมวกน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ครูประจำกลุ่มการศึกษาทางไกลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- พ.ศ. 2536- ครูโรงเรียนกุฎิประสิทธิ์ ตำบลลำไทร อำเภอมวกน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- พ.ศ. 2539 ครูประจำกลุ่มการศึกษาทางไกลศูนย์บริการการศึกษาเอกโรงเรียน
อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มตามทัศนะของนักศึกษาทางไกล
ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บทคัดย่อ
ของ
จิรศักดิ์ ไธสงแสน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
พฤษภาคม 2539

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามองค์ประกอบสามด้าน คือ ความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ความเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักศึกษาทางไกล ที่ลงทะเบียนเรียนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 413 คน ซึ่งใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี นิวแมน-คูลส์

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษาทางไกลมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่ม โดยส่วนรวมและรายด้านอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มาก
2. นักศึกษาทางไกลที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. นักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นักศึกษาทางไกลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าในด้านทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
5. นักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประจำกลุ่มโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าครูประจำกลุ่มเข้าสอนไม่ตรงเวลา ไม่น่าจิตวิทยาการสอนผู้ใหญ่มากำกับการสอน และมีอุปกรณ์การสอนน้อยเกินไป

7. นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่เสนอแนะให้ครูประจำกลุ่มเข้าสอนให้ตรงเวลาน่าจิตวิทยาการสอนผู้ใหญ่ที่เหมาะสมมาใช้ในการสอนให้มากขึ้น และใช้วัสดุ อุปกรณ์ประกอบการสอนให้มากกว่าเดิม

THE DESIRABLE CHARACTERISTICS OF THE TEACHER ORGANIZERS
AS PERCEIVED BY DISTANCE LEARNING STUDENTS
IN CHANGWAT PHRANAKHONSRIAYUTTHAYA

AN ABSTRACT

BY

JIRASAK ROJANASEN

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

May 1996

The purposes of this research were to study the opinions of distance learning students towards desirable characteristics of teacher organizers in Changwat Pranakornsri Ayutthaya in three aspects, namely, responsibility in work, self-actualization and teaching and learning activity skill, and to compare those opinions according to sex, age, educational level, and occupation.

The sample consisted of 413 distance learning students, who registered in the second semester of the Academic-Year 1995, recruited through the multi-stage random sampling. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and Newman-Keuls method.

The main research findings revealed as follows :

1. The distance learning students had opinions on desirable characteristics of the teacher organizers as a whole and in each aspect at the high level.

2. The distance learning students with different sex, had no significantly different for both as a whole and in each aspect.

3. The distance learning students with different age, had no significantly different as a whole but when considered in each aspect it was found that there was significantly different at .05 in teaching and learning activity skill.

4. The distance learning students with different in education level had no significantly different as a whole but when considered in each aspect it was found that there was significantly different at .05 in teaching and learning activity skill.

5. The distance learning students with different in occupation had no significantly different as a whole but when considered in each aspect it was found that there was significantly different at .05 in teaching and learning activity skill.

6. Most of distance learning students had addition opinions that the teacher organizers did not attend class on time, unlikely used adult psychology in teaching, and little used of teaching materials.

7. Suggestions of distance learning students were the teacher organizers should attend class on time, use more adult psychology in teaching and use more teaching materials.